

**AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN
GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

TUBA HOŞCA

**YÜKSEK LİSANS
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ VE OTELCİLİK ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Muammer MESÇİ**

DÜZCE, 2023

**AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN
GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

TUBA HOŞCA

**YÜKSEK LİSANS
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ VE OTELCİLİK ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Muammer MESCI**

DÜZCE, 2023

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN
GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuba HOŞCA tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Muammer MESCI

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Muammer MESCI
Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Seyda FAİKOĞLU
Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa IŞKIN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 27/10/2023

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

27 Ekim 2023

Tuba HOŞCA

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, akademik rehberliği ile sadece bir danışman olarak değil aynı zamanda bir rol model olarak bana katkıları sonsuz olan, deneyim ve değerli önerileri ile çalışmamı geliştirmem ve daha nitelikli bir araştırma yapmam konusunda bana ilham veren, sabırla her soruma cevap veren ve yol gösteren, akademisyenlik mesleğine olan tutkusu ve öğrencilerine duyarlılığına hayran kaldığım, sayesinde öğrendiğim bilgi ve beceriler ile sadece akademik yaşantımda değil hayatımın her alanına değerli katkıları olan sevgili danışman hocam Prof. Dr. Muammer MESCI' ye teşekkürü bir borç bilir ve şükranlarımı sunarım. Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca ışık tutan, yüreklendirici sözleriyle bana akademik yolda yürüme şevki kazandıran, olumlu tavrıyla beni cesaretlendiren, bilgi birikimi ile çalışmama farklı açılardan bakmamı sağlayan, her zaman öğrencisi olmaktan gurur duyduğum değerli hocam Doç. Dr. Erkan TAŞKIRAN' a sonsuz teşekkür ederim.

Varlığı ile her daim yanımda olan ve bana güç veren, en zorlu anımda beni cesaretlendirip destekleyen annem Ayser OKAY' a, attığım her adımda varlığından güç aldığım, hayatım boyunca aldığım her karar ve attığım her adım da beni destekleyen babam Mevlüt OKAY' a, sabrı, anlayışı ve motive edici sözleriyle en sıkıntılı anlarımda dahi içimi rahatlatan ve güçlü hissetmemi sağlayan kardeşim Tuğçe OKAY' a sonsuz sevgi, minnet ve teşekkürlerimi iletirim. Bana olan inancı ve güveni sayesinde kendime olan inancımı arttıran, bu süreçte benim ile her yere koşuşturan ve sadece bir eş değil aynı zamanda en büyük destekçim sevgili eşim Gürkan HOŞCA' ya en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Farklı bakış açısı ve geniş ufku ile sorunlarla başa çıkmamda ve hedefime ulaşmak için yürüdüğüm yolda önüme çıkan engelleri aşmamda yardımını bir an olsun esirgemeyen arkadaşım Doğan KARADAĞ' a teşekkürlerimi iletirim.

Son olarak, tüm lisans ve yüksek lisans eğitimim de üzerimde binlerce emeği olan Düzce Üniversitesi Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu hocalarıma, tez sürecim boyunca destekleyen, teşvik eden ve inanan herkese teşekkür ederim.

27 Ekim 2023

Tuba HOŞCA

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
TABLOLAR LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT.....	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ.....	2
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	2
1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	3
2. BÖLÜM	4
AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	4
2.1. TURİZM KAVRAMI.....	4
2.2. TURİZM DESTİNASYONU KAVRAMI	5
2.2.1. Destinasyonun Türleri	7
2.2.2. Destinasyon Pazarlaması.....	8
2.3. AKÇAKOCA VE TARİHİ	8
2.3.1. Akçakoca'nın Coğrafi Yapısı	10
2.3.2. Akçakoca'nın Ekonomik Yapısı.....	10
2.3.3. Akçakoca'nın Yemek Kültürü.....	11
2.3.4. Akçakoca'nın Mimari Yapısı.....	12
2.4. AKÇAKOCA'DA TURİZM VE TURİZM TARİHİ.....	14
2.5. AKÇAKOCA'DA TURİSTİK DEĞERLER	17
2.5.1. Ceneviz Kalesi	17

2.5.2. Fakıllı Mağarası	18
2.5.3. Yeni Mahalle (Koçköy) Mağarası	18
2.5.4. Aktaş Şelalesi	19
2.5.5. Kurugöl Kanyonu	20
2.5.6. Çayağzı Köyü Orhangazi Camii.....	21
2.5.7. Akçakoca Merkez Camii	22
2.5.8. Akçakoca Sahilleri ve Plajları.....	23
3. YÖNTEM	25
3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	25
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	26
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	26
3.4. GÜVENİRLİK VE GEÇERLİLİK.....	28
3.5. ARAŞTIRMANIN DESENİ.....	28
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	30
4.1. ARAŞTIRMA SORULARINA VE KATILIMCILARA AİT BULGULAR.....	30
4.1.1. Akçakoca'nın Geçmişten Günümüze Bu Kadar Öne Çıkmasının Nedeni Nedir?.....	31
4.1.2. Akçakoca' Da Ki İlk Turizm Hareketlerinden Bahseder Misiniz?	36
4.1.3. 1952 Yılında Daha Turizm Bakanlığı Kurulmamışken Akçakocalı Büyüklerimiz Turizm Tanıtma Derneği'ni Kurmuşlar ve Hala Faaliyetlerine Devam Etmektedir. O Yıllarda Yapılmış Olan Böyle Bir Girişimin Etkilerinden Bahseder Misiniz?	39
4.1.4. Akçakoca' Ya Ağırlıklı Olarak Yerli Turistler Gelmekte. Az Bir Sayı Da Olsa Yabancı Turistlerin De Tatil Güzergahlarında Bulunmakta. Sizce Bu Sayı Neden Düşük?	41

4.1.5. 1960-1970' Li Yıllardan İtibaren Hem Yerli Hem De Yabancı Birçok Turisti Ağırlayan Şehrimizde Yabancı Dil ile İlgili Nasıl Sorunlar Yaşadınız? Bu Süreç Nasıl İlerledi? 43

4.1.6. 1960-1970' Li Yıllarda Kamp-Karavan Turizmi ile Birçok Yerli ve Yabancı Turiste Hizmet Vermiş Bir Şehirden Bahsetmekteyiz. Şu An Çok Fazla İlgi Görmemesinin Sizce Sebebi Nedir?..... 44

4.1.7. Sizce Neden Eskisi Kadar İlgi Görmemekte? Bu Tablonun Sebebi Sizce Nedir? 44

4.1.8. Turizm Yatırımları Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? İlerleyen Zamanlarda Ne Gibi Bir Yol İzlenmeli? 45

4.1.9. Sizce Bundan Sonra Yapılması Gerekenler Nedir? 46

5. SONUÇ VE ÖNERİLER..... 48

6. KAYNAKÇA 59

7. EKLER 63

7.1. EK 1: GÖRÜŞME FORMU 63

ÖZGEÇMİŞ..... 65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Akçakoca haritası.....	9
Şekil 2. Akçakoca turistik değerler haritası.	11
Şekil 3. Geleneksel Akçakoca evleri örneği.	13
Şekil 4. Geleneksel Akçakoca evleri örneği 2	13
Şekil 5. Akçakoca Ceneviz Kalesine ait görüntü.	17
Şekil 6. Akçakoca Fakıllı Mağarası'na ait görsel.	18
Şekil 7. Akçakoca Aktaş Şelalesi'ne ait görsel.	19
Şekil 8. Aktaş Şelalesi yürüyüş parkurunda kışın yapılan bir etkinliğe ait görsel.....	20
Şekil 9. Kurugöl Kanyonu yürüyüş parkurunda gerçekleştirilen etkinliğe ait görsel.....	21
Şekil 10. Çayağzı Köyü Orhangazi Camii'ne ait bir görsel.	22
Şekil 11. Akçakoca Merkez Camii ve çevresine ait görsel.	23
Şekil 12. 1950'li yıllardan Akçakoca'da bulunan turistlere ait görsel.	32
Şekil 13. Ulus Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 1.	34
Şekil 14. Ulus Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 2.	34
Şekil 15. Ulus Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 3.	35
Şekil 16. Ulus Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 4.	35
Şekil 17. Müjdat Gezen ve Yeşilçam ekibinin Akçakoca'da film çekimlerinden bir fotoğraf.	36
Şekil 18. 1970'li yıllardan Akçakoca'dan bir görüntü.	38
Şekil 19. Fenerbahçe Spor Kulübünün Akçakoca'yı ziyaretine ait bir görsel.....	39
Şekil 20. "Karadeniz Kıyılarında Bir Turizm Mucizesi" notuyla Akçakoca turizmini tanıtan dergi yazısı.....	50
Şekil 21. Akçakoca'da ev pansiyonculuğunun yapıldığı yıllara ait bir gazete kupürü. .	51
Şekil 22. Turizm derneğinin ve Akçakoca turizminin önemini anlatan bir gazete kupürü.....	52
Şekil 23. 1963 yılında turistlerin Akçakoca'ya nasıl ulaşacaklarını bildiren gazete kupürü.....	53
Şekil 24. Akçakoca ile Büyükşehirler arasında hazırlanan otobüs seferlerine ait görseller 1.	54
Şekil 25. Akçakoca ile Büyükşehirler arasında hazırlanan otobüs seferlerine ait görseller 2.	54
Şekil 26. Akçakoca'yı ziyarete gelen ünlü tiyatrocu Behzat Butak ve ekibine ait bir gazete kupürü.	56
Şekil 27. Öğrenci değişim programı ile Akçakoca'ya gelen bir öğrenci ve Akçakocalıların etkileşimine ait bir görsel.....	58

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Akçakoca'da bulunan Bakanlık Belgeli konaklama işletmeleri.....	14
Tablo 2. Akçakoca'da bulunan basit konaklama işletme belgeli tesisler.....	15
Tablo 3. Akçakoca'ya gelen turistlere ait konaklama verileri.	16
Tablo 4. Soru 1'e ait temalar tablosu.	31
Tablo 5. Soru 2'ye ait temalar tablosu.	36
Tablo 6. Soru 3'e ait temalar tablosu.	40
Tablo 7. Soru 4'e ait temalar tablosu.	41
Tablo 8. Soru 5'e ait temalar tablosu.....	43
Tablo 9. Soru 6'ya ait temalar tablosu.	44
Tablo 10. Soru 7'ye ait temalar tablosu.	44
Tablo 11. Soru 8'e ait temalar tablosu.	46
Tablo 12. Soru 9'a ait temalar tablosu.....	47

KISALTMALAR

km	Kilometre
s.	Sayfa
TÜRÇEV	Türkiye Çevre Eğitim Vakfı
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Vb.	Ve benzeri
Vd.	Ve diğerleri

ÖZET

AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuba HOŞCA

Düzce Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Muammer MESCI

Ekim 2023, 65 sayfa

Türkiye, tarihi ve doğal güzellikleri, çeşitli kültürel zenginlikleri, güneşli sahil şeritleri, tarihi mekanları ve lezzetli mutfağı ile dünyanın önde gelen turistik destinasyonlarından biridir. Türkiye hem yurt içinden hem de yurt dışından milyonlarca turisti her yıl ağırlar. Türkiye’de turizm, çeşitli kategorilere ayrılarak zengin bir yelpazeye sahiptir. Özellikle güneş, deniz ve kum turizmi, tarihi ve kültürel turizm, sağlık turizmi, termal turizm ve doğa turizmi gibi çeşitli alternatif turizm türleri için de popüler bir tercihtir. Türk misafirperverliği ve sıcakkanlılığı, turistlerin memnuniyetini artıran önemli bir faktördür. Türkiye; renkli festivalleri, zengin kültürel etkinlikleri ve lezzetli yöresel yemekleriyle de turistlere unutulmaz deneyimler sunar. Türkiye’nin ilk turizm hareketliliğinin görüldüğü ve o zamanki şartlarda büyük şehirlere yakınlığı ve ulaşımın daha iyi durumda olması sebebi ile Akçakoca önemli bir destinasyondur. Akçakoca, Türkiye’nin Karadeniz Bölgesi’nde bulunan Düzce iline bağlı bir ilçedir. Karadeniz’in doğal güzellikleri ile ünlü olan ilçe, doğal ve tarihi zenginlikleriyle turistlerin ilgisini çekmektedir. İlçe hem deniz turizmi hem de doğa turizmi için önemli bir potansiyele sahiptir. Akçakoca, tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle ilçe çevresinde antik kent kalıntıları ve tarihi yapılar bulunmaktadır. Çevresindeki yaylalar ve doğal alanlar sayesinde yayla turizmi ve doğa turizmi için potansiyel taşımaktadır. Yaylalar, doğa yürüyüşleri, kampçılık ve piknik gibi doğa aktiviteleri için cazip bir seçenektir. Geçmişten günümüze hala kampçıların tercihi olan Akçakoca misafirlerine beraberinde birçok güzel imkân sunmaktadır. Bu çalışmada ülke ve bölge turizm tarihi açısından önem arz eden Akçakoca destinasyonu incelenmiştir. Akçakoca’nın turizm tarihi araştırılarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Akçakoca’nın sahip olduğu turistik değerler incelenmiştir. Yapılan incelemelerden sonra Akçakoca’nın turizm tarihi ile ilgili olarak Akçakoca’nın eski dönemlerinde turizm alanında ve yönetim alanında görev yapmış “Akçakoca’nın yaşayan tarihi” olarak bilinen kişiler ile sözlü bir mülakat yapılmıştır. Yapılan mülakat sonucunda Akçakoca’nın 1940’lı yıllardan itibaren turizm sektöründe yaşamış olduğu gelişim ve değişimler o dönemleri görmüş ve turizm faaliyetlerinde katılmış kişilerin deneyimlerinden yararlanılarak ortaya konmuştur.

Anahtar Sözcükler: Akçakoca, Turizm, Turizm Tarihi, Türk Turizmi.

ABSTRACT

EVALUATION OF AKÇAKOCA TOURISM HISTORY WITHIN THE SCOPE OF LIVING WITNESSES OPINIONS

Tuba HOŞCA

Düzce University

Graduate School, Department of Tourism and Hotel Management

Master Thesis

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Muammer MESCI

October 2023, 65 pages

Turkey is one of the world's leading tourist destinations with its historical and natural beauties, diverse cultural riches, sunny coastlines, historical sites and delicious cuisine. Turkey hosts millions of tourists from both domestic and abroad every year. Tourism in Turkey has a rich spectrum divided into various categories. It is also a popular choice for various alternative tourism types such as sun, sea and sand tourism, historical and cultural tourism, health tourism, thermal tourism and nature tourism. Turkish hospitality and friendliness is an important factor that increases the satisfaction of tourists. Turkey also offers unforgettable experiences to tourists with its colorful festivals, rich cultural events and delicious local food. Akçakoca is an important destination due to the fact that Turkey's first tourism activity was seen and it was close to big cities and transportation was better in the conditions at that time. Akçakoca is a district of Düzce Province in the Black Sea Region of Turkey. The district, which is famous for the natural beauties of the Black Sea, attracts tourists with its natural and historical riches. The district has an important potential for both sea tourism and nature tourism. Akçakoca has hosted various civilizations throughout history. For this reason, there are ancient city ruins and historical buildings around the district. Thanks to the plateaus and natural areas around it, it has a potential for highland tourism and nature tourism. Plateaus are an attractive option for nature activities such as nature walks, camping and picnics. Akçakoca, which is still the choice of campers from past to present, offers its guests many nice opportunities. In this study, Akçakoca destination, which stands out in terms of country and region tourism history, has been examined. Akçakoca's tourism history has been researched and evaluated. In this context, the touristic values of Akçakoca were examined. After the examinations, an oral interview was conducted with the people known as the "living history of Akçakoca", who worked in the field of tourism and management in the old periods of Akçakoca regarding the tourism history of Akçakoca. As a result of the interview, the developments and changes that Akçakoca has experienced in the tourism sector since the 1940s have been revealed by using the experiences of people who witnessed those periods and participated in tourism activities.

Keywords: Akçakoca, Tourism, Tourism History, Turkish Tourism.

1. GİRİŞ

Dünya genelinde en hızlı gelişen ikinci sektör konumunda bulunan turizm sektörü, gelişmekte olan ülkeler açısından gelir kaynağı oluşturabilmek açısından oldukça önemlidir. İyi bir gelir elde etmek isteyen ülkelerin kendi içlerinde turizm sektörünün sürdürülebilirliğini sağlayarak gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir. Özellikle turistik değerlerin yanında gerekli altyapı ve üstyapı, turistlerin faydalanabileceği işletmeler, yerel halk, turist ve yerel halk istek-arzu-beklentilerinin belirlenmesi gerekmektedir (Kulualp ve Karadağ, 2019, s.41).

Turistik destinasyonlar tıpkı turizm çeşitleri gibi turiste sundukları hizmetler ve turistik faaliyetler kapsamında çeşitlilik göstermektedir. En bilinen turizm çeşidi olan deniz-kum-güneş turizminden sonra kültür turizmi en hızlı gelişen turizm çeşidi olmuştur. Bu durum kültür turizmine sahip olan destinasyonların da en hızlı gelişen ve rağbet gören destinasyonlar olduğu gerçeğini sunmaktadır (Atsız, 2020, s.2).

Türkiye bulunduğu jeopolitik konumdan dolayı bilenen tüm turizm türlerine ev sahipliği yapabilme özelliğine sahiptir. Türkiye'nin bu özelliğinin bölgelere göre dağılım göstermesi, her bölgesinde farklı turizm çeşitlerine olanak sağlayan doğal, tarihsel ve kültürel değerlerin var olması ülke açısından turizm sektörünün önemini arttırmaktadır.

Türkiye'nin batı Karadeniz Bölgesinde bulunan ve bölgenin en önemli turistik destinasyonlarının başında gelen Düzce'nin Akçakoca ilçesi turizm sektörü için çok geniş bir turizm yelpazesi sunmaktadır. Akçakoca ilçesi sahip olduğu deniz, sahil ve plajları, çok eskiye dayanan tarihi ve bu durumun getirmiş olduğu farklı kültürlerle ev sahipliği yapabilme yeteneğine sahiptir. Tarımın önemini devam ettirmesinden dolayı doğal çevreye sahip çıkılması ile doğal güzelliklerin sürdürülebilir olması, su sporları, mağara turizmi, yayla turizmi, hiking, kültür turizmi, doğa gezginleri ve fotoğrafçıları için de alternatifler sunabilmesi Akçakoca'yı turizm sektörü için, turizm sektörünü de Akçakoca için vazgeçilmez yapmaktadır.

Türkiye'de turizmin ilk başladığı destinasyonlardan olan Akçakoca'nın turizm tarihinin irdelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan bu çalışma kapsamında Akçakoca destinasyonu ve sahip olduğu turistik değerler ele alınmıştır.

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Dünyadaki genelinde olduğu gibi Türkiye açısından da turizm sektörü bölgesel kalkınma açısından oldukça önem arz etmektedir. Bölgesel kalkınma yönünden Batı Karadeniz Bölgesi için önemli bir destinasyon olan ve Türkiye'nin en eski turistik bölgelerinden olan Akçakoca' nın turizm tarihinin saptanması araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Yapılan literatür araştırmasında bölgenin turizm tarihi konusunda literatürde kapsamlı bir çalışma ve değerlendirmenin eksikliği tespit edilmiştir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma, Akçakoca' nın turizm tarihini inceleyerek, bölgenin turistik gelişimi ve Akçakoca turizm tarihinin, bölgede yaşayan tanık kişilerin görüşleri kapsamında değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Türkiye' nin Batı Karadeniz sahilinde yer alan Akçakoca, doğal güzellikleri ve zengin kültürel mirası ile turistler için çekici bir destinasyon haline gelmiştir. Bu çalışma, Akçakoca'nın turizm tarihini geçmişten günümüze bölgede yaşayan tanıkların görüşleri kapsamında değerlendirmeyi hedeflemektedir.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu tez çalışması, Akçakoca'nın turizm tarihini yaşayan tanıkların görüşleri kapsamında değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Elde edilecek verilerle Akçakoca'nın turizm sektöründeki rolünün anlaşılması ve çalışmanın gelecekteki turizm planlamaları için önemli bir kaynak oluşturabilmesi beklenmektedir. Bu çalışmanın, turizm sektöründeki paydaşlara, akademisyenlere ve turizm yöneticilerine yönelik önemli bilgiler sunulması bu çalışmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır. Akçakoca'nın turizme katkıları ve turizm potansiyeli, Türk turizminin güçlenmesine yönelik stratejik kararların alınmasına katkı sağlayabilir ve böylece bölgenin turizm alanında sürdürülebilir bir gelişim sağlaması desteklenebilir.

Türkiye'de turizmin başladığı noktalardan biri olan Akçakoca ilçesinin bu özelliğini günümüzde kaybettiği görülmektedir. Bu çalışmanın, bu yönde bir alt amaç olarak Akçakoca'nın yaşadığı bu kaybın nedenleri belirleyerek meydana gelen bu olumsuz etkiyi kırmayı hedeflediği söylenebilir. Çalışmada, Ege ve Akdeniz'de bulunan turistik

bölgelerdeki turizm potansiyeline sahip olan Akçakoca'nın eski turizm canlılığına ulaşabilmesi adına öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır. Günümüzde Akçakoca daha çok yerli turiste hitap eden bir bölge görünümüne sahip olmasına karşın ilk yıllarında yabancı turistlerin de ilgi odağı olan bir bölgeydi. Çalışmada, yabancı turist sayısında meydana gelen bu olumsuz etkinin nedenlerini ortaya koyarak çözüm yolları geliştirilmeye çalışılmıştır.

Yapılan çalışmanın Akçakoca turizminde geçmişten günümüze yapılan hatalar ve doğruların belirlenmesi ile birlikte gerekli çalışmaların yapılmasına ön ayak olabilme niteliğine sahip olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda çalışma kapsamında, elde edilecek veriler ile hatalı noktaların belirlenerek giderilmesi adına öneriler sunulmuştur.

1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Çalışmanın Akçakoca özelinde yapılması ve nitel bir çalışma yapılması en büyük kısıt olarak görülmektedir.

Çalışmada kartopu örneklem yöntemi ve sözlü tarih yönteminin kullanılması çalışma açısından görülen diğer önemli bir sınırlılıktır. Çünkü sözlü tarih yöntemi için ulaşılması gereken katılımcıların yaş, sağlık durumları, ikametgâh değişiklikleri, yaşayıp yaşamaması gibi birçok farklı zorluğu beraberinde getirmektedir.

Konu ile ilgili olarak kartopu örneklem yöntemi ile belirlenen ilk katılımcıdan ve daha sonraki katılımcılardan alınan referans bireylerin birçoğuna çeşitli sebeplerden dolayı ulaşılammıştır. Bu durum birçok kez kendini tekrar ettiğinden dolayı defalarca bir önceki referans bireyinden yeni referans bireylerine ulaşabilmek için tekrar geri dönüş yapılmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan konunun 1950'li yıllara kadar uzanmasından dolayı referans kişilere ulaşmakta oldukça zorluk çekilmiştir.

2. BÖLÜM

AKÇAKOCA TURİZM TARİHİNİN YAŞAYAN TANIKLARIN GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Çalışmanın bu bölümünde konu ile ilgili olarak ihtiyaç duyulan teorik bilgilerin toparlanması için yapılan literatür araştırmasına yer verilmiştir. Bu kapsamda konu ile ilgili olarak daha önce yazılmış olan tezler, makaleler, bilimsel çalışmalar, yönetim aşamalarında yapılan çalışmalar, özel ve resmi alanda yapılan girişimler incelemiştir.

2.1. TURİZM KAVRAMI

Turizm kavramını daha iyi anlayabilmek için kavramın kelime kökünden itibaren incelenmesinde fayda vardır. Turizm kelimesi Latince “bir yere gelmiş olup dönme” anlamına gelen “tornus” kelimesinden gelmektedir. Günümüzde kullanılan anlamıyla turizm kavramı Guyer-Feuler tarafından 1905 yılında yapılmıştır. Bu tanıma göre turizm *“hava şartlarının değişmesi ve istirahat ihtiyacından, çevrenin güzelliği, sanat ve kültürleri görme isteği, doğal çevrenin insanlara mutluluk kattığına olan inanç, iş seyahatlerinin ve sanayinin artması, ulaşımın süresinin azalması sıkıntısız hale gelmesinin sonucunda çeşitli kültürden insanların birbirini daha çok tanıma şansı veren yeni çağa ait bir durum”* olarak tanımlanmaktadır (Gür, 2019, s.14).

Turizm sektörü dünya çapında hızla büyüyen bir sektör olması nedeniyle ülkeler açısından oldukça önem kazanmaktadır. Özellikle ekonomik açıdan önem kazanan turizm sektöründen gerekli faydayı sağlamayı amaçlayan ülkeler tarafından yeraltı ve yerüstü yatırımlardan bölgedeki işletmelere, yerel halkın sosyolojik yapısından bölgenin turistik değerlerine dair birçok farklı özelliği kontrol edip planlamalar yapılmaktadır (Kulualp ve Karadağ, 2019, s.41).

Yapılan bu planlama ve çalışmaların temelini turizm sektörünün ekonomik getirisi oluştursa da turizmin turist ve bölge halkı arasındaki etkileşimden dolayı sosyolojik önemi de değer kazanmaktadır. Turistler gittikleri bölgelere kendi kültür ve alışkanlıklarını da götürdüğü ve bölgenin kültürel yapısı ile etkileşime girmesi nedeniyle bölgeler açısından sosyolojik düzeyde dikkat edilmesi gereken bir sektör olmuştur. Genel kabul gören bir görüşe göre turizm hareketleri neticesinde meydana gelen etkileşimde

turistlerden ziyade ziyaret edilen destinasyonlar etkilenmektedir. Özellikle ekonomik ve kültürel açıdan aralarında yüksek fark olan etkileşimlerde ziyaret edilen destinasyonlar daha fazla etkilenirken farkın düşük olduğu destinasyonlarda bu etki daha az olmaktadır (Özel, 2014, s.57).

Destinasyon kavramı kullanıldığı bölge özelliklerine göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durum turizm ile ilişkilendirildiğinde ise ortaya turizm destinasyonu kavramı çıkmaktadır. Turizm destinasyonu geniş bir kavram olmasından dolayı çalışmanın 2.2. bölümünde ayrı bir başlık olarak ele alınmıştır.

2.2. TURİZM DESTİNASYONU KAVRAMI

Turizm destinasyonu kavramı turistlerin seyahat tercihlerini etkileyen, turistleri güdüleyen ve yönlendiren ürün ve deneyimler olarak açıklanabilmektedir. Turizm sektörünün başlarında görülen kitle turizmi zamanla yaşanan değişimler ile müşteri odaklı kitle turizmi daha sonra ise alternatif turizm kavramlarının gelişmesine neden olmuştur. Yaşanan bu değişimler ile birlikte ise turizm destinasyonu kavramının ortaya çıkması kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Jayawardena'ya (2002) göre turizm destinasyonları; turistlerin zevk, ihtiyaç, istek ve isteklerindeki değişikliklere ayak uydurabilmek ve adapte olabilmek için değişiklikleri yönetme ihtiyacı duymaya başlamışlardır (Anuar ve diğerleri, 2012, s.146).

Daha geniş bir anlamda Turizm Destinasyonu; bir ülke sınırları içinde bulunan ve ülke sınırlarından küçük fakat birçok şehirden daha büyük olan, insanların aklında bir imaj oluşturabilmiş, markalaşma ve sürdürülebilirliği sağlayabilmiş, farklı turistik çekiciliklere sahip (doğal ve kültürel değerler festivaller, gelişim potansiyeli, ulaşılabilirlik vb.) coğrafik bir bölge olarak açıklanabilir (Hosany ve diğerleri, 2006, s.638).

Özdemir (2007) tarafından yapılan turizm destinasyonu tanımı ise şu şekildedir; turizm destinasyonları, onları var eden turizm çekicilikleri ve ürünleri ile turistleri güdüleyerek ev sahipliği yapan, kurum ve kuruluşların bir araya gelerek sağladıkları dolaylı ve doğrudan turizm hizmetlerinden oluşan karmaşık bir üründür. Destinasyonlar sahip oldukları bu özelliklerden dolayı yönetilmesi ve pazarlanabilmesi en zor olan turizm bileşenidir (Kavacık ve diğerleri, 2012, s.171).

Bir destinasyonun turizm destinasyonu olarak değerdendirilebilmesi için farklı özelliklere sahip olmalıdır. İlban (2004, s.4) bu özellikleri şu şekilde sıralamıştır:

- Çekicilikler: Turizm destinasyonunun sahip olması gereken çekicilik özellikleri yerel halkın yapısı, doğal ve kültürel değerler ile bölgeye ait özel durumlardır.
- Ulaşılabilirlik: Bölgenin ulaşım açısından gerekli olanaklara sahip olması.
- Tesisler: Bölgeye gelen turistlerin turizm aktivitelerini gerçekleştirebilmesi için ihtiyaç duyulan konaklama işletmeleri, yiyecek ve içecek işletmeleri, seyahat acenteleri, bölge için bilgilendirici kurumlar vb.
- Planlı turlar: Bölgenin turizm acenteleri ve diğer seyahat aracıları tarafından organize edilmiş turlara sahip olması.
- Faaliyetler: Turistlerin bölgede turistik hareketlerini gerçekleştirebilecekleri faaliyet olarak açıklanabilir.
- Destekleyici Hizmetler: Turistlerin faaliyetleri esnasında ihtiyaç duyabilecekleri kamusal ve özel işlerinin ve ihtiyaçlarını giderebilecekleri hizmetlerdir (bankacılık, sağlık, güvenlik vb.)

Destinasyonların bu özelliklere sahip olabilmesi için bölgenin iyi bir planlama çerçevesinde değerdendirilmesi ve eksiklerinin giderilmesi gerekir. Planlamanın yapılmasının özünü bölgesel düzeyde o bölge için hazırlanan ilke ve genel kabuller oluşturur. Turistik destinasyonlar karmaşık bir yapı olduğundan dolayı bu karmaşanın turistin tatmin düzeyini olumsuz yönde etkilememesi turistik faaliyetler açısından oldukça önemli bir noktadır. Bundan dolayı bölgenin sahip olduğu turistik çekicilikleri ile bölge için yapılacak planlamaların bir bütün olarak değerdendirilmesi ve her ikisinin birbirinin önüne geçmemesi ve birbirlerini engellememesi gerekmektedir. Planlamalar yapılırken bölgenin coğrafik yapısı, iklimi, altyapı ve üstyapı özellikleri, yerel halk, turistik değerleri, turistler ve yatırımlar dikkate alınmalıdır. Bu planlamalar yapılırken dikkat edilmesi gereken noktalar ise şunlardır (Bardakoğlu, 2011, s35-36):

- Bölgenin diğer destinasyonlar ile arasında oluşacak olan rekabet,
- Gelişen değişimler ile turizme kazandırılacak yeni destinasyonlar,
- Bölgenin turist çekebilme potansiyeli,
- Bölge halkının ve yöneticilerinin turizme bakış açıları,

- Bölgede bulunan işletmelerin fiyatlandırma politikaları,
- Turistlerin ihtiyaç ve beklentilerin doğru bir şekilde saptanabilmesi,
- Ülke yönetimin tarafından uygulanan politikalar.

2.2.1. Destinasyonun Türleri

Turizm faaliyetlerinde her turistin farklı bir amaç ve motivasyona sahip olduğu göz önüne alınarak turizm çeşitlendirmesi yapıldığı gibi destinasyonlar için de kendi özelliklerinden dolayı farklı sınıflandırmalar yapılmalıdır. Bu kapsamda Buhalis (2000, s.101)'e göre destinasyonlar kendi aralarında farklılıklar gösterebilmekte ve böylelikle farklı kategorilerde incelenebilmektedir. Özellikleri bakımından destinasyon çeşitleri şu şekilde sıralanabilir:

- Kentsel Destinasyonlar: Antik Yunan döneminde başlayan Olimpiyat Oyunları, Hac ziyaretleri, iş gezileri gibi etkinlikler turizmin çekici temel çekici özelliklerinden biri olmayı başarmıştır. Bu tarz etkinlik, doğal veya kültürel değerlerin varlığı, turistlerin boş zamanlarını değerlendirebilecek aktiviteler, sağlık, eğitim veya iş hayatı ile ilgili konularda belirli bir imaj oluşturabilmiş destinasyonlardır (Karabıyık ve İnci, 2012, s.4).
- Deniz Kıyısı Destinasyonlar: Bu destinasyon türünde turistlerin özellikle deniz-kum-güneş üçlüsü olarak bilinen eğlence ve dinlenme turizmine yönelik giderilmesi veya çeşitli su sporlarının yapılmasına olanak verilen bir su kapasitesinin bulunması gerekmektedir (Sanay, 2017, s. 31).
- Dağ Destinasyonları: Her mevsim turistlere doğal bir çekicilik sunan, kayak, tırmanış, doğa sporları, doğa keşfi gibi alternatif turizm çeşitlerine olanak sağlayan ve genellikle kent destinasyonlarına yakınlığından dolayı ulaşım kolaylığı olan destinasyonlardır. Everest dağı ve Alp dağları bu tür için en ideal örneklerdir (Ergün, 2023, s.24; Yıldırım, 2014, s.7).
- Otantik / 3. Dünya Destinasyonları: Genellikle az gelişmiş ülkelerde bulunan ve ziyaret eden turistler tarafından konfor aranmayan destinasyonlardır. Doğa ve yerel topluluklar ile kurulan ilişkilerin ön planda olduğu bu destinasyonlar hizmet açısından oldukça düşük düzeydedir (Türkeri, 2014, s. 38).
- Kırsal Destinasyonlar: Kültür turizmi için kapsayıcı olan, sahil kesimlerinden genellikle uzak olan kentsel yaşamdan uzak olan, doğal ve

kültürel özellikleri içerisinde barındıran destinasyonlardır (Karabıyık ve İnci, 2012, s. 5).

- Egzotik / Eşsiz / Özel Destinasyonlar: Bu tür destinasyonların en belirleyici özelliklerinden biri turistlere sunmuş olduğu hizmetin çoğunlukla turistlerin hayatlarına bir sefere özgü sunmuş olduğu deneyimlerdir. Bu destinasyonlara genellikle paket turlar düzenlenmekte ve maliyetleri maksimum düzeyde yüksektir (Sanay, 2017, s. 32).

2.2.2. Destinasyon Pazarlaması

Gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin çoğunluğu destinasyonlarda gerçekleştirildiğinden dolayı turizm sektöründe analiz birimleri ortaya çıkmıştır. Fakat destinasyon yönetimi ve sistemi karmaşık bir yapı olduğundan destinasyon pazarlaması kavramının gelişimi önem kazanmıştır. Destinasyon pazarlaması kavramı içerisinde, turizm sektörünün tüm paydaşlarını ve karmaşık bir ürün yelpazesi içermektedir. Destinasyon pazarlamasının temel amacı potansiyel ziyaretçilerin destinasyon seçim tercihleri, seyahat motivasyonları ve ürün seçim süreçleri ile bir ilişki kurarak aracılık edebilmektir. Destinasyon pazarlama süreçlerinde, destinasyonda bulunan turizm paydaşları arasındaki ilişki ve iletişim, destinasyon faaliyetlerini koordine etmek, destinasyonun vizyon ve rekabet özelliklerini belirlemek gibi diğer karmaşık ilişkilerde bulunmaktadır (Wang, 2011: 1; Yuan ve Ho, 2015: 1)

Turizm destinasyon pazarlamasının paydaşlar ve turistler arasında kurmuş olduğu iletişimi iyi bir şekilde kullanmayı başarabilen bölgeler, rekabet ettikleri diğer bölgelere göre yaşanabilecek olası sorunlara daha hızlı, etkili ve esnek cevap verebilmektedirler. Ayrıca iyi bir destinasyon pazarlaması ile bölge için hazırlanan özel logo, slogan gibi insanların akıllarında oluşturulacak imaj ile diğer destinasyonlara göre bir adım öne geçebilmektedirler (Atsız ve Kızılırmak, 2017, 27).

2.3. AKÇAKOCA VE TARİHİ

Akçakoca, Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Düzce ilinin denize kıyısı olan tek ilçesi ve en büyük ilçesidir. Akçakoca ilçesinin tarihi tam olarak bilinmemekle beraber geçmişinin milattan önce 1200'lü yıllara uzandığı ve bölgeye ilk gelen topluluğun Track ve Frickler olduğu düşünülmektedir. Milattan önce 708 yılında kurulan Pers

İmparatorluğu'nun kurulması ile birlikte Pers hakimiyetine giren Akçakoca milattan sonra 395 yılına dek birçok medeniyete ev sahibi olmuştur. Milattan sonra 395 yılında Diapolis adıyla Roma İmparatorluğu hakimiyetine giren Akçakoca, 1204 yılında Latin hakimiyetine 1261 yılından itibaren ise Bizans hakimiyetine girmiştir. Osmanlı Beyliği'nin kurulması ile birlikte bölgede hâkim olmayan başlayan Türkler tarafından yapılan akınlar sonucunda 1319 yılında Osmanlı hakimiyetine giren Akçakoca o günden itibaren Türklere ev sahipliği yapmaya başlamıştır (Akçakoca Belediyesi, 2023).

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte yayınlanan Teşkilat-ı Esasiye Kanunu sonucunda Bolu il, Düzce kaza, Akçakoca ise nahiye olmuştur. Daha sonra 23 Haziran 1934 yılında nahiye olan Akçakoca ilçe statüsüne getirilmiştir. 1999 Düzce depreminden sonra Düzce'nin il yapılması için yayınlanan kanun hükmünde kararname ile Akçakoca, Düzce'nin bir ilçesi olmuştur (Akçakoca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 2015; Akçakoca Belediyesi, 2023).

Akçakoca 440 km²'lik yüzölçümüne sahiptir. Akçakoca'nın doğusunda Zonguldak ili ve ilçeleri, güneydoğusunda Yığılca, güney bölgesinde merkez ilçe ve Çilimli, batı bölgesinde Sakarya ili ve ilçeleri ve güneybatı bölgesinde ise Cumayeri bulunmaktadır ve kuzeyinde ise uçsuz bucaksız bir şekilde uzanan Karadeniz bulunmaktadır. Bir sahil kenti olan Akçakoca 22 km'lik bir deniz kıyı şeridine sahiptir (Akçakoca Belediyesi, 2023).

Şekil 1. Akçakoca haritası.

Kaynak: <https://akcakocagunlukleri.blogspot.com/2011/03/akcakocanin-koyleri.html>

2.3.1. Akçakoca'nın Coğrafi Yapısı

Akçakoca ilçesi özellikle çevresinde bulunan Bolu, Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlere olan yakınlığı ve Ankara-İstanbul arasında geçiş noktasına yakın olmasından dolayı önemli bir jeopolitik noktadır. Ayrıca Bolu, Sakarya, Zonguldak gibi illere de olan yakınlığı bu önemi arttırmaktadır. Akçakoca 8 mahalle ve 43 köye sahiptir. Söz konusu olan 8 mahalleden olan Aşağı ve Yukarı Mahalle ile Hacı Yusuf ve Orhangazi mahalleleri geçmişten günümüze kadar uzanan Akçakoca'nın en eski yerleşim birimleridir. Akçakoca'da yerleşimin başladığı bu mahalleler Divan-ı Keramet olarak bilinen eski Akçakoca'yı temsil eder. Jeolojik olarak çevresi deprem kuşağında olmasına karşın Akçakoca'nın sağlam zemini ilçenin bugüne kadar bilinen depremlerden ciddi hasarlar almadan atlatmasına olanak sağlamıştır. Akçakoca Batı Karadeniz'in bir sahil kenti olmasına karşın Karadeniz ve Marmara bölgelerinin iklim yapısı arasında geçişler yapmaktadır ve ikliminde farklılıklar görülmektedir (Budak vd., 2010: 25).

2.3.2. Akçakoca'nın Ekonomik Yapısı

Akçakoca ilçesinin başlıca geçim kaynağı tarım ve turizm hareketleridir. Tarım açısından en verimli fındıklardan birine sahip olan Akçakoca'da ayrıca mısır yetiştiriciliği de önemli bir tarım ürünü olarak öne çıkmaktadır. Turizm hareketliliği açısından da oldukça önemli olan ilçe özellikle Mayıs-Ekim ayları arasında önemli bir hareketliliğe sahip olmaktadır. Bu hareketliliğin oluşmasında sahip olduğu deniz-kum-güneş üçlüsünün yanında alternatif turizm türleri açısından önemli doğal ve kültürel değerlere de sahiptir (Düzce Prestij Kitabı, 2017). Akçakoca'nın sahip olduğu bu değerlere çalışmanın ileriki bölümlerinde ayrıntılı olarak değinilecektir. Şekil 2'de Akçakoca'nın sahip olduğu değerlere ait bir kültür haritası gösterilmiştir.

- Çiğ börek
- Mamursa
- Lepsi vb.

Akçakoca'nın Manav Türkleri kültüründen almış olduğu yemeklerden bazıları şu şekildedir:

- Meleng eği (hamur tatlısı)
- Höşmerim
- Dartı

Bunlar dışında Akçakoca'nın deniz kenarında olmasından dolayı deniz ürünleri ile yapılan farklı yemekleri de bulunmaktadır. Deniz  r nleri ile yapılan yemeklerden bazıları şunlardır:

- Hamsili Pilav
- Balık orbası ( zellikle kırlangıç ve mezgit)
- Buğulama
- Hamsili salata
- Kiremitte palamut vb.

2.3.4. Akçakoca'nın Mimari Yapısı

Eski Akçakoca'yı oluşturan mimari yapı incelendiğinde evlerin çoğunlukla iki kattan oluştuğu görülmüştür. Akçakoca evleri geleneksel Türk evi planlama sistemine uygun olarak tasarlanmıştır. Tasarlanan bu evler sokaklara direkt çıkışlı olduğu için mimarinin yanında sokak dokusunun da gelişimine neden olmuştur. Ayrıca Akçakoca evlerinde her bir oda ailenin yaşamını idame ettirebileceği nitelikte olurken diğer odalardan biri diğerlerine göre nispeten büyük ve süslü olurdu. Bu büyük ve süslü odalar misafir odası olarak kullanılırdı. Akçakoca evlerinin dış cephe özellikleri incelendiğinde ise evlerin gösterişsiz ve sade olduğu görülmüştür. Yapılan bu evler genel itibari ile Türk ev sistemi ve bölgenin coğrafi özelliklerinden dolayı geleneksel bir biçimde ahşap süslemeler ile donatılmıştır (Naldan, 2012, s.179).

Şekil 3. Geleneksel Akçakoca evleri örneği.

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/akcakoca-tarihi-evler>

Şekil 4. Geleneksel Akçakoca evleri örneği 2

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/akcakoca-tarihi-evler>

2.4. AKÇAKOCA'DA TURİZM VE TURİZM TARİHİ

Akçakoca, 1950'li yıllarda görülmeye başlayan deniz ve karavan turizmi hareketliliği ile Türkiye'de turizm hareketliliğine sahip bölgelerinden biridir. Akçakoca'nın sahip olduğu 35 km'ye yakın sahil şeridi, denizi, her mevsim taze balık bulunabilmesi, gündeğümü ve günbatımı manzarasının var olması gerek dini gerek sivil mimarisinin ve doğa ile iç içe bir bölge olmasının, ilçenin turizm hareketliliğinin başladığı ilk bölgelerden biri olmasında etken olmuş ve çeşitli turistik bölgelerinin bulunmasıyla hem yerli hem de yabancı turistlerin ilgisini çekmeyi başarmıştır. Deniz kum güneş üçlüsü ile bilinen eğlence ve dinlenme turizminin ilk turistik hareketlerin başlangıcı olması da bu ilginin nedenlerinden sayılabilir çünkü coğrafi olarak büyük şehirlere yakınlığı ve kıyı şeridinin olması en büyük avantajı olmuştur (Bakır, 2018, s.47).

Akçakoca'da başlayan bu turizm hareketliliği ile birlikte bölgede Turizm Derneği adı ile açılan dernek, bölgede meydana gelen konaklama problemine cevap vermeyi başarmış ve bölgenin bir turizm bölgesi olarak anılmasını sağlamıştır. Fakat takip eden yıllarda Akdeniz ve Ege bölgelerinde profesyonelleşmenin artması ile bölgede turizm hareketliliği azalmaya başlamıştır. Bunun fark edilmesi ile birlikte bölgeye yapılan profesyonel yatırımlar ile tekrar turizm hareketliliği sağlanmıştır (Erşahin, 2021, s.26).

Akçakoca'da bakanlık belgeli konaklama işletmeleri incelendiği zaman toplamda 475 oda sayısı ve 990 yatak sayısı bulunmaktadır (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

Tablo 1. Akçakoca'da bulunan Bakanlık Belgeli konaklama işletmeleri.

Sınıf	İşletme Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
*****	A İşletmesi	184	378
****	B İşletmesi	75	150
***	C İşletmesi	60	136
***	D İşletmesi	33	66
***	E İşletmesi	14	28
***	F İşletmesi	12	25
**	G İşletmesi	34	82
**	H İşletmesi	41	87
*	I İşletmesi	22	38
	TOPLAM	475	990

Akçakoca’da bulunan basit konaklama turizm işletme belgeli tesisler incelendiğinde ise 736 oda ve 1387 yatak sayısı bulunmaktadır (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

Tablo 2. Akçakoca'da bulunan basit konaklama işletme belgeli tesisler.

İşetmenin Sınıfı	Yatak Sayısı	Oda Sayısı	İşetmenin Sınıfı	Yatak Sayısı	Oda Sayısı
PANSİYON	40	80	PANSİYON	12	24
KAMP ALANI	50	100	OTEL	30	60
PANSİYON	18	36	PANSİYON	14	28
PANSİYON	5	10	KAMPİNG	25	50
OTEL	11	22	PANSİYON	6	12
APART PANSİYON	15	30	KAMPİNG	15	30
KAMPİNG	70	140	OTEL	20	40
APART PANSİYON	23	46	APART PANSİYON	18	36
PANSİYON	14	28	APART PANSİYON	8	16
PANSİYON	15	30	PANSİYON	12	24
PANSİYON	6	12	PANSİYON	4	8
KAMPİNG	25	5	OTEL	16	32
PANSİYON	10	20	PANSİYON	6	12
PANSİYON	5	10	PANSİYON	5	10
KAMPİNG	10	20	PANSİYON	7	14
KAMPİNG	50	100	OTEL	11	22
KAMPİNG	20		PANSİYON	6	12
OTEL	7	14	KAMP ALANI	12	24
KAMPİNG	20	40	OTEL	22	44
KONAKLAMA YERİ	28	56	KAMPİNG-PANSİYON	13	26
MOTEL	10	20	OTEL	22	44

Yapılan bu atılımlar ile birlikte bölgede Karadeniz'in İncisi olarak anılmaya başlanan Akçakoca günümüzde de bir turizm bölgesi olarak yaşamına devam etmektedir. Yaz aylarına özellikle hafta sonu ve resmî tatillerde ilçe nüfusunun 2-3 kat arttığı görülmüştür. Akçakoca ilçesine ait son 4 yılın konaklama verileri ise şu şekildedir (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023):

Tablo 3. Akçakoca'ya gelen turistlere ait konaklama verileri.

Yıllar	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALİŞ SÜRESİ		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
2023	1 548	37 886	39 434	3 453	78 420	81 873	8,92	8,27	8,29
2022	7 453	145 232	152 685	16 098	303 808	319 906	29,07	22,79	24,83
2021	4 372	151 359	155 731	10 013	289 035	206 289	26,70	20,46	16,36
2020	1 340	115 718	117 058	2 498	195 265	197 763	25,39	20,19	20,18

Tablo 3 incelendiğinde yerli turist sayısının yabancı turistlere olan oranının oldukça fazla olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum Akçakoca'nın iç turizm kapsamında daha fazla turist çektiği görülmektedir. Gününbirlikçi olarak tanımlanan ve turist olarak kabul edilmeyen ziyaretçilerin sayısı ise net olarak bilinmemektedir. Gerek yerel gerek ulusal basın ve resmi araç giriş çıkış sayıları göz önüne alındığında Akçakoca'ya özellikle tatil ve hafta sonlarında on binlerce günü birlikçi ziyaretçinin geldiği ve ana turizm hareketliliğinin bu gününbirlikçilerin oluşturduğu söylenebilir.

2.5. AKÇAKOCA'DA TURİSTİK DEĞERLER

Akçakoca çok eski bir tarihe sahip olduğundan dolayı kültürel açıdan oldukça zengin bir turistik ürün yelpazesine sahiptir. Ayrıca coğrafik konumunun getirmiş olduğu avantaj ile birlikte doğal güzelliklerinin var olması ve doğa ile günümüzde dahi iç içe olması da alternatif turizm açısından oldukça zengin bir yelpaze sunmaktadır.

2.5.1. Ceneviz Kalesi

Ceneviz kalesi olarak bilinen tarihi yapı ve çevresi 31.07.1986 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu tarafından Kültür Varlığı olarak tescil edilerek korunmaya alınmıştır. Yapı Helenistik, Doğu Roma ve Roma döneminden itibaren günümüze kadar gelmeyi başarmıştır. Ayrıca yapı ve çevresi UNESCO tarafından UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer almaktadır. Ceneviz Kalesi olarak bilinen bu yapı denize sıfır ve denizden yüksek olduğundan dolayı hem doğal hem de tarihi özelliği bir arada bulunduran nadide yapılarındandır. Ceneviz kalesi çevresinde bulunan plajlar ise mavi bayrak ödüllü plajlardır. Bu plajlar 2009, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 yıllarında mavi bayrak ödülünün sahibi olmuştur (TÜRÇEV, 2023).

Şekil 5. Akçakoca Ceneviz Kalesine ait görüntü.

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/akcakoca-ceneviz-kalesi>

2.5.2. Fakıllı Mağarası

Fakıllı Mağarası Akçakoca'ya bağlı köylerden biri olan Fakıllı köyü sınırları içerisinde bulunmaktadır ve adını bu köyden almaktadır. Mağaranın toplam uzunluğu 1071 metredir fakat mağaranın sadece 350 metrelik bölümü ziyarete açıktır. 1986 yılında ziyarete açılan mağara o dönemlerde sadece yerli turist ve yerel halk tarafından ziyaret edilirken 2010 yılında yapılan iç ve dış restorasyon çalışmaları ile birlikte yabancı turistler tarafından da ziyaret edilmeye başlanmıştır. Mağaranın çevresinde yapılan çalışmalar ile birlikte yeşillikler içinde doğal bir manzara sunan mağara çevresi de turistler açısından cezbedici bir özellik kazanmıştır. Mağara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalar neticesinde birinci derecede sit alanı unvanı kazanmıştır (Zengin ve Eker, 2020 s.223).

Şekil 6. Akçakoca Fakıllı Mağarası'na ait görsel.

Kaynak: <https://duzce.csb.gov.tr/fakilli-magarasi-bolgesi-dogal-sit-alani-tescili-duyuru-381042>

2.5.3. Yeni Mahalle (Koçköy) Mağarası

Akçakoca toplamda 360 metre uzunluğundadır. Mağara yarı aktif ve aktif bir özellikte olup içerisinde sarkıtlar ve dikitler, duvar ve perde damlatış havuzları ile görsel bir şölen

sunmaktadır. Mağaranın içerisinde geçen yeraltı deresi ise mağara içerisinde küçük şelaleler oluşturmaktadır. Mağara yerüstüne oldukça yakın bir konumda olduğundan dışarıdan gelen ve mağaralarda yaşayan farklı canlılar bulundurmaktadır. Mağaranın kullanılan tarafları oldukça serin ve nemli bir havaya sahiptir (Düzce İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, 2013).

2.5.4. Aktaş Şelalesi

Akçakoca ilçesi sınırların içerisinde bulunan Aktaş köyünde yer alan Aktaş Şelalesi şehir merkezine 11 km uzaklıkta yer almaktadır. Şelale doğal çevresinde yer alan zengin bitki örtüsü ile turistlere doğal bir güzellik sunmaktadır. Şelale, 50 metre yükseklikte olup çevresel özellikleri ile de farklı alternatif türlerinden olan trekking, foto-safari gibi turizm çeşitlerine de ev sahipliği yapabilme özelliğine sahiptir. Ayrıca şelale 10 km uzunlukta olan ve Akçakoca Göktepe köyü ayrımından başlayan doğal bir yürüyüş parkuruna da sahiptir. Bu yürüyüş parkuru çoğunlukla dere kenarından takip edildiğinden dolayı orta zorluk derecesine sahip bir parkurdur. Göktepe Köyü'nde başlayan bu parkur devamında Aktaş Vadisi ile devam edip şelale önünde son bulmaktadır (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

Şekil 7. Akçakoca Aktaş Şelalesi'ne ait görsel.

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/aktas-selalesi>

Şekil 8. Aktaş Şelalesi yürüyüş parkurunda kışın yapılan bir etkinliğe ait görsel.

Kaynak: <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-236606/aktas-selalesi.html>

2.5.5. Kurugöl Kanyonu

Şehir merkezine yaklaşık olarak 14 km uzaklıkta olan bu kanyon alternatif turizm açısından oldukça renkli ve zengin bir yelpaze sunmaktadır. Kanyonun akarsu kenarında bulunan yürüyüş parkuru ile kolay ve zor dereceye sahiptir. Yürüyüş parkuru boyunca doğa ile iç içe bir yürüyüş yapan turistler ayrıca zorlu alanlarda trekking, kaya tırmanışları, foto safari gibi birçok farklı etkinliği de gerçekleştirebilmektedirler (Türkiye Kültür Portalı, 2023).

Şekil 9. Kurugöl Kanyonu yürüyüş parkurunda gerçekleştirilen etkinliğe ait görsel.

Kaynak: <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211881/kurugol-kanyonu.html>

2.5.6. Çayağzı Köyü Orhangazi Camii

Akçakoca Çayağzı köyü sınırları içerisinde yer alan ve Miladi olarak 1323 yıllarında Orhan Gazi tarafından kendi adıyla yaptırılmış olan bu camii Sultan Orhan Camii Şerifi olarak kayıtlara geçmiştir. Çandı yöntemiyle yapılan bu camii tamamen ahşaptan ve çivisiz olarak yapılmıştır. Türünün nadide örneklerinden bir olan bu camide 2007 yılında bir restorasyon çalışması yapılmıştır. Günümüzde hem ziyarette hem de ibadete açık olan camii yerel halk ve turistler tarafından ilgi ile ziyaret edilmektedir. Ayrıca camii etrafında bulunan sarıklı mezar taşları da ziyaretçiler tarafından ilgi odağı olan bir özelliktir (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

Şekil 10. Çayağzı Köyü Orhangazi Camii'ne ait bir görsel.

Kaynak: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/tarh-orhangaz-cam>

2.5.7. Akçakoca Merkez Camii

Akçakoca ilçesinin merkezinde bulunan ve ziyaretçiler tarafından ilgi ile ziyaret edilen merkez camii birçok farklı kültür ve mimari çalışmanın harmanlanmış bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. 1989 yılında yapımına başlanan camii 2004 yılında hizmete açılarak ziyaret ve ibadet için ilgi odağı olmuştur. Camii tek kubbeli camii özelliğine sahip ve kubbe yüksekliği 31 metredir. İki minaresi olan camide her bir minare uzunluğu ise 58 metredir. Ayrıca tek kubbeli camilerin aksine Selçuklu mimarisinde kullanılan sekizgen kenarlar kullanılarak aynı zamanda Türk otağ çadır görüntüsü de kazanmıştır. Camii özel vitray camlar ile kaplanırken kubbesinde kaplama amacıyla 32 ton bakır levha kullanılmıştır (Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

Şekil 11. Akçakoca Merkez Camii ve çevresine ait görsel.

Kaynak:<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/TurizmAktiviteleri/akcakoca-merkez-camii>

2.5.8. Akçakoca Sahilleri ve Plajları

Akçakoca ilçesinde turistlerin denize girip güneşlenmelerine olanak sağlayan 3'ü mavi bayrak ödüllü toplamda 15 plaj bulunmaktadır. Bir çizgi halinde plaja sahip olmasına karşın plajların kesik ve farklı olmasının en büyük nedenlerinden biri doğal oluşum olan yalıyarlardır. Bu yalıyarlar aynı zamanda doğal bir güzellik olarak da turistlerin manzara açısından ilgisini çekmeyi başarmaktadır.

- Akevler Plajı (Mavi Bayraklı)

İlçe merkezinde bulunan Akevler Plajı 2018 yılında Mavi Bayrak ödülünü almış sakin bir plajdır. Doğal bir koy içerisinde olan bu koy sakinliği ile ilgi çekici bir plaj olmaktadır.

- Ceneviz Kalesi Plajı (Mavi Bayraklı)

Karadeniz sahillerinde Mavi Bayrak almayı başaran tek yer olan Akçakoca'nın 3 Mavi Bayraklı plajından biri olan Ceneviz Kalesi Plajı siyah inci adı verilen ve nadir olarak bulunan bir kum çeşidine sahiptir. Tarihi Ceneviz Kalesi ile ikiye

ayrılan bu plaj kıyı boyunca barındırdığı mağaralar ile Fok Kayalıkları olarak da bilinmektedir (Karagöz, 2019, s.139).

- Çuhallı Plajı (Mavi Bayraklı)

Akçakoca ilçesinin giriş bölümünde yer alan ve yaklaşık 3 km uzunluğunda olan bu plaj konumu ve özellikleri açısından en çok ilgi gören plajlardan biridir. Merkezi konumda olması ile çevresel özellikleri de gelişen plajda plaj voleybolu gibi etkinlikler bulunurken çevresinde tenis kortu, voleybol sahası, basketbol sahası, konaklama işletmeleri ve yiyecek içecek işletmeleri ile halkın faydalanabileceği park ve bahçeler bulunmaktadır (Altundaş, 2013, s.19).

- Edilli Ağzı Plajı

Şehir merkezinden 5 km uzaklıkta olan bu plaj doğa ile iç içe olmasından dolayı turistlerin ilgi odağı olmaktadır. Deniz-kum-güneş aktivitesi dışında, hemen bitişiğinde dağ yürüyüşü yapmaya elverişli alanların olması da plajın bir diğer tercih edilme nedenidir. Ayrıca plaj çevresinde bulunan işletmelerde tatilcilerin her türlü ihtiyacına cevap verebilmektedir (Altundaş, 2013, s.18).

- Karaburun Plajı

Şehir merkezine yaklaşık olarak 10 km uzaklıkta olan ve bir tatil köyü özelliğine sahip olan Karaburun Köyü çevresinde bulunan plaj, Melen ağzı yolu üzerindedir. Plajın sahip olduğu kumlar ince ve denizi ise sığdır. Plaj merkezden uzak olmasına rağmen çevresinde kurulan işletmeler ile konaklama, eğlence ve temel ihtiyaçların kolaylık giderilmesini sağlamaktadır. (Altundaş, 2013, s.18).

- Melen ağzı Plajı

Melen çayı ve Karadeniz'in birbirlerine kavuştuğu yer olan ve Kocaeli ile Akçakoca arasındaki sınır olan merkezden 13 km uzaklıktaki plajdır. Burada deniz-kum-güneş turizmi yanında Melen Çayı üzerinde yapılan tekne turları da turistler tarafından oldukça ilgi gören bir aktivitedir (Altundaş, 2013, s.18).

- Paşalar Plajı

İsmi sınırları içerisinde yer aldığı Paşalar Köyü'nden alan plaj sakin bir tatil geçirmek isteyen turistlerin uğrak yeridir. Doğal bir koy içerisinde yer alan plaj denizinin ve kumsalının sakinliği ve güzelliği ile ilgi odağı olmaktadır (Bakır, 2018, s.57).

3. YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmanın temel amacı Türkiye turizminin ilk başladığı noktalardan biri olarak bilinen Düzce'nin Akçakoca ilçesinin turizm tarihini değerlendirmektir. Bu amaçla gerçekleştirilen çalışma nitel araştırma yöntemi bağlamında ele alınmıştır. Çalışmanın evreni Akçakoca ilçesinde yaşayan ve turizmle doğrudan ilgilene kişilerdir. Çalışmanın örneklemini ise Akçakoca turizmle yakından tanıklık eden kişilerdir. Çalışma kartopu örneklem tekniği tercih edilmiştir.

Nitel çalışmanın ana amacı insanları sahip olduğu yaşam biçimleri, hikayeleri, deneyimleri ve toplumsal değişimleri belirlemeye yönelik bilgi üretim sürecidir. Nitel araştırmayı nicel araştırmadan ayıran en önemli nokta kişilerin yaşanan olaylara bireysel olarak yükledikleri anlamı bulmaya çalışmaktır (Özdemir , 2010, s.324). Nitel çalışmada çeşitlilik örnekleme, kartopu ve zincir örnekleme, tipik durum örnekleme, ölçüt örnekleme gibi birçok farklı tarzda çalışma yöntemleri bulunmaktadır (Karataş, 2015). Bu çalışmada kartopu örneklem yönteminin kullanılması uygun görülmüştür. Kartopu örnekleminin seçilmesinde en önemli olan unsur Akçakoca turizm tarihine tanıklık eden kişilerin birbirleri ile olan etkileşimidir. Turizm faaliyetlerine katılan, o dönemleri yaşayıp tecrübe eden referans kişilerin o dönemlerde etkin olarak rol alan diğer referans kişileri tanımlarından dolayı seçilecek kişilerin belirlenmesinde önem kazanmaktadır. Bundan dolayı çalışma kapsamında referans kişilerin belirlenmesinde en etkili yöntemin kartopu örnekleme olduğu düşünülmüştür.

Kartopu örneklem yöntemi kullanılırken konu ile ilgili olarak bir referans kişi seçilerek diğer kişilere ulaşılır. Her ulaşılan referans bir sonraki referansın belirlenmesi için gerekmektedir. Bu süreç tekrarlanarak devam eder (Yağar ve Dökme, 2018, s.5).

Kartopu örneklem yöntemi ile belirlenen ilk referans kişisi ve daha sonra ulaşılan referans kişiler ile “görüşme tekniği” kullanılmıştır. Bu teknikte daha önceden belirlenmiş olan sorular yüzyüze iletilerek katılımcıların cevapları yazılı olarak alınmıştır. Katılımcılardan cevaplar alınırken katılımcıların kişisel bilgilerinin saklı tutulması ve kişisel verilerin korunması amacıyla kimliklerini belirleyecek olan net bilgiler saklı tutulmuştur.

Kartopu yöntemi ile belirlenen katılımcıların “sözlü tarih” yöntemine uygun olarak seçilmiştir. Sözlü tarih, bir konu hakkında tarihsel öneme sahip olayları görmüş ve yaşamış kişilerin sahip oldukları anıları koruyarak gelecek nesillere aktarılmasını sistematik bir şekilde sağlayan bir görüşme yöntemidir. Bu yöntem özellikle 2. Dünya savaşından sonra ön plana çıkmıştır (Akçalı ve Aslan, 2012, s.670).

Bu kapsamda Akçakoca ilçesinde bulunan ve 1950’li yıllardan günümüze Akçakoca’da yaşayan, Akçakoca turizmine etkisi ve katkısı olan yaşayan Akçakoca tarihler belirlenerek çalışma gerçekleştirilmiştir.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Nitel araştırmalarda evren ve örneklem büyüklüğünün hesaplanıp belirlenmesi amacıyla kullanılan birçok farklı yöntem ve bilimsel hesaplama türü vardır. Fakat nitel araştırmalarda bu durum tartışmaya açıktır. Zira nitel yöntemlerde bireylerin deneyim fikir ve olaylar hakkındaki kişisel yorumlarını belirleyebilecek standart bir ölçek yoktur (Başkale, 2016, s.27).

Araştırmanın evrenini Akçakoca ilçesinde 1950’li yıllardan itibaren yaşamış olan ve yaşamını devam ettiren Akçakoca’nın turizmine katkı sağlayarak turizmin gelişimini sağlayan ve o günlere tanık olan kişiler oluşturmaktadır. Fakat bu kişilerin net bir sayısının veya kaydının olmamasından dolayı kesin bir evren örneklem hesaplaması yapılamamaktadır. Bu nedenle çalışmada Kartopu örneklem yöntemi ile belirlenen 6 yaşayan tarih ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışmada görüşme tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Görüşme için ön çalışma yapılarak bir görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu görüşme formu anlaşılır sorular olmasına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda literatürde Akçakoca turizmi ile ilgili olarak yapılan çalışmalar, yerel ve ulusal haber kaynaklarında bulunan Akçakoca ile ilgili yazılar ile resmi kayıtlar incelenmiştir. Daha sonra benzer şekilde hazırlanan tez ve makaleler incelenerek çalışma için gerekli olan görüşme soruları hazırlanmıştır.

Hazırlanan görüşme formu soruları için gerekli akademik destek ve çalışmalar yürütülmüştür. Çalışmanın yürütülebilmesi amacıyla hazırlanan görüşme formu ile ilk

önce çalışma kapsamında belirlenen bir referans kişiye ulaşılmıştır. Ulaşılan referans kişisinden randevu talep edilerek görüşme tarihi belirlenmiştir. Belirlenen tarihte yapılan görüşme esnasında katılımcıya görüşme formu yazılı olarak verilmiştir. Katılımcı her soruya verdiği yazılı cevapların yanında sözlü olarak aktardığı bilgilerin kaybolmaması ve değerlendirilmesi amacıyla katılımcıların izni alınarak görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmeye başlamada önce ses kayıt cihazı kullanmak için katılımcılardan izin alınmıştır. Görüşme yapılan referans kişi ile yapılan ilk pilot çalışma sonucunda hazırlanan soruların anlaşılır düzeyde olduğu, Akçakoca turizmi açısından gerekli noktalara değinildiği ve çalışma amacıyla uygun sorular olduğu belirlenmiştir. İlk referans kişisi ile yapılan görüşme yaklaşık olarak 45 dakika sürmüştür.

Görüşme formunda katılımcıların demografik bilgilerini belirlemek amacıyla 1 soru, konu ile ilgili kişisel önerilerin bulunduğu 1 soru ve konu ile ilgili bilgi toplamak amacıyla 9 soru yöneltilmiştir. Toplamda 11 adetten oluşan sorular şu şekildedir:

Demografik Soru: Bize kendinizden bahseder misiniz?

Soru 1: Akçakoca'nın geçmişten günümüze bu kadar öne çıkmasının nedeni nedir?

Soru 2: Akçakoca' da ki ilk turizm hareketlerinden bahseder misiniz?

Soru 3: 1952 yılında daha Turizm Bakanlığı kurulmamışken Akçakocalı büyüklerimiz Turizm Tanıtma Derneği' ni kurmuşlar ve hala faaliyetlerine devam etmektedir. O yıllarda yapılmış olan böyle bir girişimin etkilerinden bahseder misiniz?

Soru 4: Akçakoca' ya ağırlıklı olarak yerli turistler gelmekte. Az bir sayı da olsa yabancı turistlerinde tatil güzergahlarında bulunmakta. Sizce bu sayı neden düşük?

Soru 5: 1960-1970' li yıllardan itibaren hem yerli hem de yabancı birçok turisti ağırlayan şehrimizde yabancı dil ile ilgili nasıl sorunlar yaşadınız? Bu süreç nasıl ilerledi?

Soru 6: 1960-1970' li yıllarda kamp-karavan turizmi ile birçok yerli ve yabancı turiste hizmet vermiş bir şehirden bahsetmekteyiz. Şu an çok fazla ilgi görmemesinin sizce sebebi nedir?

Soru 7: Sizce neden eskisi kadar ilgi görmemekte? Bu tablonun sebebi sizce nedir?

Soru 8: Turizm yatırımları hakkında ne düşünüyorsunuz? İlerleyen zamanlarda ne gibi bir yol izlenmeli?

Soru 9: Sizce bundan sonra yapılması gerekenler nedir?

Soru 10: Son olarak eklemek istedikleriniz neler?

3.4. GÜVENİRLİK VE GEÇERLİLİK

Bir çalışmanın inandırıcılığı bilimsel geçerliliği için en önemli noktalardan biridir. İnanırcılığın sağlanabilmesi için ise çalışmalarda Güvenirlik ve Geçerlilik analizleri yapılmaktadır (Başkale, 2016, s.23). Nitel çalışmalarda güvenirlik ve geçerlik konusunda evren ve örnekleme olduğu gibi kesin bir ölçüt kullanmak oldukça zordur. Nitel çalışmalarda bireylerin hayatlarında gerçekleştirdikleri deneyim ve anlam bütünlüğünü belirlemeye çalışır. Bu durumdan dolayı nitel çalışmalarda istatistiki bir hesaplama yapılamaz. Nitel çalışmanın bu özelliğinden dolayı, nitel çalışmalarda nicel çalışmalara gibi istatistiksel olarak güvenirlik ve geçerlik hesaplamaları bulunmamaktadır (Arastaman ve diğerleri, 2018, s.47).

Özellikle sosyal bilimlerde tercih edilen nitel çalışma yöntemi araştırmacıların konuyu ele alış biçimi, araştırma sürecinin şeffaf olmaması, teorik açıdan desteklenememesi gibi birçok farklı sebepten dolayı eleştirilmektedir. Bu eleştirilerin giderilmesi için nitel çalışmalarda güven duyulabilirlik olarak adlandırılan sürecin sistematik bir şekilde kullanılması önemlidir. Bahsedilen bu güven duyulabilirlik süreci “İnanırcılık”, “Aktarılabirlik”, “Doğrulanabilirlik” ve “Tutarlılık” olarak adlandırılan 4 temel esas üzerine kuruludur (Arslan, 2022, s.397).

Ele alınacak görüşme formu soruları için güvenirlik geçerlilik kriterleri göz önüne alınarak gerekli literatür çalışması yapılmıştır. Yapılan literatür çalışması sonucunda belirlenen sorular alanında uzman akademisyenler tarafından incelenmiş ve görüşme formunun son hali verilmiştir.

3.5. ARAŞTIRMANIN DESENİ

Nitel çalışmalarda nicel çalışmalara göre kısıtlayıcı faktörlere bağlı değildir ve araştırmacıların nitel çalışma desenini oluştururken dikkat etmesi gereken 3 önemli nokta vardır. Bu noktalar şu şekilde sıralanabilir (Sarı, 2022, s.70);

- Kuramsal Çerçeve Oluşturma: Araştırmacının benzer çalışmalardan yola çıkarak oluşturacağı kuramsal çerçeve ile okuyucuyu, çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı ve konuya açıklık getireceği konusunda ikna etmelidir.

- Araştırma Deseni Oluşturma: Araştırmacının sistematik, uygulanabilir, esnek bir desen oluşturabilmesi gerekmektedir. Yapılacak çalışmanın maddi yönden, zaman bakımından uygulanabilir olacağını kanıtlaması gerekmektedir.
- Dokümana Aktarma: elde edilen bulguların okuyucunun anlayacağı ve konuyu açıklayabileceği türden tutarlı şekilde doküman olarak sunulması gerekir.

Nitel çalışmada farklı desen yöntemleri bulunmaktadır. Başlıca nitel araştırma desenleri etnografya (kültür analizi), Fenomenoloji (olgu bilimi), Örnek olay (durum) ve Gömülü teoridir (Ilgar ve Ilgar, 2013, s. 200). Çalışma kapsamında Gömülü teori seçilmiştir.

Gömülü teoride araştırmacının incelemeyi hedeflediği sosyal sürecin veya olayın “ne şekilde açıklanacağı, “olayın hangi koşullar ortaya çıktığını” ve “bu süreci ortaya çıktığı koşulların hangi dinamiklerden oluştuğunu” belirlemek ve açıklamaktır. Gömülü teori deseni kullanıldığında çalışma sürecinde çalışma ile ilgili veri toplama, kodlama ve analiz süreçleri eş zamanlı olarak yürütülür. Araştırmacı özellikle çalışma kodlarını oluştururken bu kodlamaların çalışma boyunca değişme, silinme ve eklenme durumunun olduğunu göz önünde bulundurmalıdır (Çelik, Baykal ve Memur, 2020, s.388-389).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Akçakoca'nın turizm tarihini değerlendirmek amacıyla hazırlanan bu çalışma kapsamında 6 kişiye kartopu örneklem yöntemiyle ulaşılmıştır. Ulaşılan kişiler ile görüşme tekniği kullanılarak hazırlanan görüşme formu ile sorular yöneltilmiştir. Alınan cevaplar katılımcıların kişisel verilerinin korunması amacıyla her katılımcıya K1, K2, K3, K4, K5 ve K6 olarak kodlanarak analize tabi tutulmuştur.

4.1. ARAŞTIRMA SORULARINA VE KATILIMCILARA AİT BULGULAR

Bu bölümde ilk önce katılımcılara ait demografik bilgilere verilmiştir. Bölümün devamında ise katılımcıların sorulara vermiş oldukları cevaplar ile hazırlanan soru temaları ve temalara örnek olarak verilen cevaplar yer almaktadır. Katılımcıların demografik bilgilerinin belirlenmesi için “*Bize Kendinizden Bahseder Misiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar kimliklerinin saklı tutulması amacıyla özel bilgiler kapsamayacak şekilde verilmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler şu şekildedir;

K1 olarak kodlanan katılımcının mesleği eczacılık. 81 yaşında olan katılımcı daha eski dönemlerde Akçakoca Belediye'sinde idarecilik yapmıştır.

K2 olarak kodlanan katılımcı kendini Turizmci olarak tanıtmaktadır. Türkiye ve Avrupa'da turizm faaliyetleri gerçekleştiren katılımcı 64 yaşındadır. Turizm alanında rehberlik ve danışmanlık faaliyetleri vermektedir.

K3 olarak kodlanan katılımcı Akçakoca doğumlu ve yazarlık yapmaktadır.

K4: olarak kodlanan katılımcı Akçakoca doğumludur. Mesleği gazeteciliktir.

K5: olarak kodlanan katılımcı 85 yaşında ve emeklidir. Fakat Akçakoca'nın ilk turizm faaliyetlerinin başladığı dönemlerde Akçakoca'da otobüs seferleri düzenlemiştir.

K6: olarak kodlanan katılımcı 62 yaşında ve turizm sektöründe faaliyet göstermektedir. Akçakocalı olan katılımcı geçmişten beri turizm sektörünün içinde faal olarak bulunmuştur.

4.1.1. Akçakoca'nın Geçmişten Günümüze Bu Kadar Öne Çıkmasının Nedeni Nedir?

Katılımcılara yöneltilen ilk soru olan Akçakoca'nın geçmişten günümüze bu kadar öne çıkmasının nedeni nedir sorusuna verilen cevaplar neticesinde 4 farklı tema elde edilmiştir. Elde edilen temalar şu şekildedir:

Tablo 4. Soru 1'e ait temalar tablosu.

Tema 1	İlk Turistik Bölge Olması
Tema 2	Coğrafi Konum ve Metropol Şehirlere Olan Yakınlık
Tema 3	Doğal Tabiat ve İklim
Tema 4	Ulaşım İmkanlarının Bölgede Geliştirilmesi
Tema 5	Ünlü Yazar ve Siyasetçi Katkısı

Tema 1: İlk Turistik Bölge Olması: Katılımcıların Akçakoca'yı Türkiye'nin ilk turistik faaliyetlerinin başladığı nokta olarak belirtmesi sonucunda elde edilen bu temaya verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Türk turizmi Akçakoca ile başladı.*
- *Türkiye'nin ilk turizm beldelerinden biridir.*
- *Başka (Alternatif) tatil beldesi yoktu.*

Şekil 12. 1950'li yıllardan Akçakoca'da bulunan turistlere ait görsel.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Tema 2: Coğrafi Konum ve Metropol Şehirlere Olan Yakınlık: Katılımcılar Akçakoca turizminin döneminde özellikle yerli turistler açısından rağbet görmesinin en önemli etkilerinden biri olarak coğrafi konum ve metropol şehirlerine yakınlığını görmektedir. Bu temaya verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Ankara'nın denize en kolay ulaşabildiği yer.*
- *İstanbul ve Ankara gibi iki önemli metropole olan yakınlığı*
- *Ankara İstanbul yakınlığı.*

Tema 3: Doğal Tabiat ve İklim: Katılımcıların Akçakoca'nın sahip olduğu doğal tabiat ve iklimi ile ilgili olarak verdikleri cevaplar ile ortaya çıkan temadır. Verilen bazı cevaplar şu şekildedir;

- *Denizinin olması.*

- *Doğanın yeşil olması.*

Tema 4: Ulaşım İmkanlarının Bölgede Geliştirilmesi: Katılımcıların verdikleri bilgiler ışığında Akçakoca’da bölge turizminin canlandırılması için Akçakoca özelinde kurulan otobüs seferlerinin varlığı hakkında bilgi edinilmiştir. Bu otobüs seferleri ile Akçakoca’ya ulaşımın kolaylaştırılması bu temanın ortaya çıkış nedenidir. Bu temaya verilen bazı cevaplar şu şekildedir;

- *Kurduğumuz otobüs firması sayesinde günde 3-4 sefer yapıyorduk. İstanbul çoğunluktaydı*

Tema 5: Ünlü Yazar ve Siyasetçi Katkısı: Katılımcılar ile yapılan görüşmelerde döneminin ünlü isimlerinin birçoğunun Akçakoca ile ilişkili olduğu vurgulanmıştır. Bu temaya verilen bazı cevaplar şu şekildedir;

- *Döneminin yazarlarından ve “Ulus Gazetesinde” muhabir olarak çalışan Çetin ALTAN ve Bülent Ecevit’in Akçakoca turizmi ile ilgili yazıları var.*
- *Zeki Müren sık sık gelirdi.*
- *Mithat Özkök Zeki Müren’in avukatıydı. Sanat ve Müzik dünyasına Akçakoca’yı tanıttılar.*
- *Bülent Ecevit’in ziyareti sonrasında “Ulus Gazetesinde” Akçakoca köşe yazıları yer aldı.*
- *Rıfat Ilgaz’ın yetiştirdiği öğrencilerin çoğunluğu öğretmen oldu ve o dönemlerde Akçakoca’da öğretmenler çok gelirdi.*
- *1950’li yıllarda bir Albay geldi, aslında o keşfetti burayı. Zeki Müren sık sık gelirdi.*

Şekil 13. Uluş Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 1.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Şekil 14. Uluş Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 2.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Şekil 15. Uluş Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 3.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Şekil 16. Uluş Gazetesi'nde Akçakoca'ya dair yayınlanan köşe yazısı 4.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Şekil 17. Müjdat Gezen ve Yeşilçam ekibinin Akçakoca'da film çekimlerinden bir fotoğraf.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

4.1.2. Akçakoca’ Da Ki İlk Turizm Hareketlerinden Bahseder Misiniz?

Katılımcılara yöneltilen ikinci soru olan “Akçakoca’da ki ilk turizm hareketlerinden bahseder misiniz?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir;

Tablo 5. Soru 2’ye ait temalar tablosu.

Tema 1	Ev Pansiyonculuğu
Tema 2	Turizm Derneğinin Kurulması
Tema 3	Yerel Reklam ve Tanıtım Faaliyetleri

Tema 1: Ev Pansiyonculuğu: Bölgede bulunan oteller turistlerin ihtiyaçlarına yeteri kadar cevap veremeyince Akçakoca'da bulunan halk tarafından başlatılan ev pansiyonculuğu ile turistlere sunulan imkân turizmin o dönemde eksik olan konaklama ihtiyacına cevap verdiği için turizm faaliyetlerinde artış meydana gelmiştir. Bu temaya verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Mevcut şehir merkezindeki oteller turist kabul etmeye başladı ihtiyaca cevap veremeyince ev pansiyonculuğu başladı.*
- *Ev pansiyonculuğu ile birlikte artış gösterdi 80'lerde yabancı turistler yoğun olarak ilçeye gelmekteydi.*
- *Halk evini turistlere açarak evini pansiyon yaptı. Kimisi de turistleri ücretsiz evine alırdı.*

Tema 2: Turizm Derneğinin Kurulması: Katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda Akçakoca'da turizmin başlaması ve gelişmesi konusunda en önemli etkenlerin başında turizm derneğinin kurulması olduğu görülmüştür. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *1954 yılında Av. Mithat Özkök önderliğinde Akçakocalılar ile beraber turizm derneği kuruldu. Gelen turistler derneğe yönlendirildi.*
- *İlk turizm derneği kurulmuştur. Bülent Ecevit'in ziyareti ile gazeteye Akçakoca ile ilgili haberler yapılmaya başlandı.*
- *Turizm derneğinin kurulması (Belediye otelinin alt katında). Dernekte Akçakocalı gençler turistlerin valizlerini ücretsiz taşırdı.*
- *1945'li yıllarda Alman denizaltıları batıran Amiraller Kefken ve Akçakoca Arasında sığındılar. Burada yaralı askerlerin tedavileri yapıldı. Avrupa'ya dönen askerler her yerde Akçakoca'yı anlattı.*

Şekil 18. 1970'li yıllardan Akçakoca'dan bir görüntü.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Tema 3: Yerel Reklam ve Tanıtım Faaliyetleri: Katılımcılar bölgede turistlerin Akçakoca hakkında bilgilenmesi ve faaliyetlere katılabilmeleri için belediye anonslarının yapıldığını (o dönemde belediye anonsları sık görülen bir durum değildi), ayrıca o dönemlerde bile telefon bilgilendirmelerinin yapıldığı dile getirmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- .. o zamanlarda bile telefon anonsları yapılırdı.
- Zeki Müren gibi isimler Akçakoca'ya getirilirdi.
- Fenerbahçe spor kulübü kampa gelirdi. Sadece Türkiye'de değil Avrupa'da da Akçakoca bilinirdi.

Şekil 19. Fenerbahçe Spor Kulübünün Akçakoca'yı ziyaretine ait bir görsel.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURq>

Yx

4.1.3. 1952 Yılında Daha Turizm Bakanlığı Kurulmamışken Akçakocalı Büyüklerimiz Turizm Tanıtma Derneği'ni Kurmuşlar ve Hala Faaliyetlerine Devam Etmektedir. O Yıllarda Yapılmış Olan Böyle Bir Girişimin Etkilerinden Bahseder Misiniz?

Katılımcılara yöneltilen 3'ü soru olan "1952 yılında daha Turizm Bakanlığı kurulmamışken Akçakocalı büyüklerimiz Turizm Tanıtma Derneği'ni kurmuşlar ve hala faaliyetlerine devam etmektedir. O yıllarda yapılmış olan böyle bir girişimin etkilerinden

bahseder misiniz?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 6. Soru 3’e ait temalar tablosu.

Tema 1	Ulaşım Olanakları
Tema 2	Sosyal Aktiviteler
Tema 3	Bilinirlik / Tanınırılık

Tema 1: Ulaşım Olanakları: Katılımcıların Turizm Tanıtma Derneği tarafından planlanan otobüs seferlerinin etkisinden bahsetmeleri ve bu olanağın o dönemlerde özel olarak ulaşılmamasının zorluğu nedeniyle ilgi gördüğünü belirtmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Otobüs seferleri ile onlar ilgilenirlerdi ve gelen turistleri pansiyonlara onlar yerleştirirdi. Memnun kaldıkları için en az 1 hafta konaklardı.*
- *Derneğe müracaat edildiğinde otobüs derneğe gelirdi ve şehir içi ulaşımın sağlanmasını da sağlardı.*

Tema 2: Sosyal Aktiviteler: Katılımcıların Turizm Tanıtma Derneği tarafından düzenlenen sanatsal ve sosyal etkinliklerin etkilerinden bahsettiği bu tema ile ilgili olarak verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Tiyatrolar düzenlendi. Sanata ekstra önem verilmeye başlandı.*
- *Çeşitli konserler ve sanatsal faaliyetler ile turistlerin daha fazla eğlenceli vakit geçirmesini sağlıyorlardı.*

Tema 3: Bilinirlik / Tanınırılık: Katılımcıların Akçakoca’nın coğrafi konum ve doğal güzellikleri dışından en büyük avantaj olarak gördükleri Turizm Tanıtma Derneği’nin Akçakoca’nın tanınmasını ve bilinirliğini arttırdığını dile getirmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Akdeniz ve Ege’deki turizm bölgeleri bilinmezken ya da tanıtımları yeterince yapılmazken Akçakoca rağbet görmekteydi.*
- *Akçakoca’nın her zaman turizm şehri olarak anılmasını sağladı.*

- *Turistlere gösterdikleri ilgi sayesinde gelenler uzun zaman kalıyordu ve Akçakoca onlar için unutulmaz oluyordu.*

4.1.4. Akçakoca’ Ya Ağırlıklı Olarak Yerli Turistler Gelmekte. Az Bir Sayı Da Olsa Yabancı Turistlerin De Tatil Güzergahlarında Bulunmakta. Sizce Bu Sayı Neden Düşük?

Katılımcılara yöneltilen 4’üncü soru olan “Akçakoca’ ya ağırlıklı olarak yerli turistler gelmekte. Az bir sayı da olsa yabancı turistlerinde tatil güzergahlarında bulunmakta. Sizce bu sayı neden düşük?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 7. Soru 4’e ait temalar tablosu.

Tema 1	Yugoslavya İç Harbi
Tema 2	Reklam-Tanıtım Eksikliği
Tema 3	Turistik merkezlerin Artması
Tema 4	Mevsimsel Sorunlar
Tema 5	Altyapı ve Üstyapı İmkanlarının Yetersizliği

Tema 1: Yugoslavya İç Harbi: Turizm sektörü dünyadaki her türlü olumlu ve olumsuz olaylardan etkilenmesinden dolayı oldukça dinamik bir sektördür. Geçmişten günümüze yaşanan birçok olayda turizm sektörü direkt olarak etkilenmiştir. Çalışmaya katılan katılımcıların Yugoslavya iç savaşının o dönemlerde Akçakoca turizmini direkt etkilediğini aktarmışlardır. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Yugoslavya iç harbinden bitince karayolundan ziyade uçakların kullanılmaya başlanması ve büyük organizasyonlarla Ege-Akdeniz kullanılmaya başlandı.*
- *Doğu Avrupa coğrafyasının değişmesi. Yugoslavya olarak içerisinde 8-10 Avrupa ülkesi vardı.*
- *Yugoslavya iç harbinden önce Akçakoca’ya oralardan karavan ile turistler gelirdi.*

Tema 2: Reklam-Tanıtım Eksikliği: Akçakoca ilçesi o dönemlerde yapılan aktiviteler ve çeşitli tanıtımlar ile iç turizmde her ne kadar popüler olmayı başarmış olsa bile yabancı turistleri çekme konusunda yetersiz kaldığı katılımcıların verdikleri cevaplar neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Turizm politikası hatalıydı. Gerekli tanıtımlar yetersizdi ve ihtiyaçları giderecek altyapı yetersizdi.*
- *Yeterli reklamın yapılamaması. Profesyonel olarak turist iletişimi kurulamaması.*

Tema 3: Turistik merkezlerin Artması: Katılımcılar gelişen turizm sektörü ile birlikte alternatif turistik destinasyonların meydana çıkması sonucunda Akçakoca'nın rekabet etmede yetersiz kaldığını dile getirmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *1960 yılında Erdek turizme açıldı. Ulaşım alternatifleri ile Ege-Akdeniz sahilindeki turistik ilçeler devreye girdi.*
- *Yaz tatilinin uzun sürdüğü ve alternatif turizm çeşitlerine sahip olmalarından dolayı Ege-Akdeniz yabancı turistler tarafından tercih edilmeye başlandı.*

Tema 4: Mevsimsel Sorunlar: Katılımcılar tarafından Akçakoca turizminin yabancı turistler tarafından çok tercih edilmeme nedenlerinden birinin Akçakoca'nın sahip olduğu iklim olduğu dile getirilmiştir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Ege-Akdeniz sahilinde daha uzun yaz dönemi olması.*
- *Akçakoca'da mevsimlerin kısa olması.*
- *Yabancıların uzun yaz tatilleri tercih etmesi.*

Tema 5: Altyapı ve Üstyapı İmkanlarının Yetersizliği: Akçakoca'nın gelişen turizm ile birlikte altyapı-üstyapı olanaklarının gelişemediğini ve bu durumun turizmin gerilemesine yol açtığı belirtilmiştir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Ege-Akdeniz 'de yapılan yatırımlar hep yabancıydı ama Akçakoca 'dakiler yerliydi ve yetersizdi.*
- *Yatırımların yetersizliği*
- *İhtiyaçları giderecek altyapı yetersizdi.*
- *Odalar yetersizdi o kadar ki çamaşırhaneleri odalara çevirdik.*

4.1.5. 1960-1970’ Li Yıllardan İtibaren Hem Yerli Hem De Yabancı Birçok Turisti Ağırlayan Şehrimizde Yabancı Dil ile İlgili Nasıl Sorunlar Yaşadınız? Bu Süreç Nasıl İlerledi?

Katılımcılara yöneltilen 5’inci soru olan “1960-1970’ li yıllardan itibaren hem yerli hem de yabancı birçok turisti ağırlayan şehrimizde yabancı dil ile ilgili nasıl sorunlar yaşadınız? Bu süreç nasıl ilerledi?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 8. Soru 5'e ait temalar tablosu.

Tema 1	Yetersiz Dil Bilgisi
Tema 2	Profesyonel Desteğin Olmaması

Tema 1: Yetersiz Dil Bilgisi: Katılımcılar tarafından yabancı dil konusunda Akçakoca halkının ve işletmelerin yetersiz kaldıkları ve bu durumun ciddi turist kayıplarına yol açtığı belirtilmiştir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Yabancı dil konusunda oldukça yetersiz bir Akçakoca’ dan söz edilebilir.*
- *Yabancı dil yetersiz olduğu için beden dili kullanıyorduk.*
- *Liseli-üniversiteli gençler arasından dil bilenler yardımcı oluyordu.*

Tema 2: Profesyonel Desteğin Olmaması: Katılımcılar tarafından yabancı dil kullanımı konusunda profesyonel desteğin olmadığı (rehber düzeyinde) dile getirilmiştir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *O dönemde dil bilen veya öğrenen bazı arkadaşlarımız yardımcı oluyordu.*
- *Belirli İngilizce terimler ile yardımcı olmaya çalışıyorduk.*
- *Rehber olmadığından dolayı turizm derneği yardımcı olmaya çalışıyordu.*
- *Akçakoca’ da çok az rehber vardı onlar vasıtasıyla iletişim kuruyorduk.*

4.1.6. 1960-1970’ Li Yıllarda Kamp-Karavan Turizmi ile Birçok Yerli ve Yabancı Turiste Hizmet Vermiş Bir Şehirden Bahsetmekteyiz. Şu An Çok Fazla İlgi Görmemesinin Sizce Sebebi Nedir?

Katılımcılara yöneltilen 6’ncı soru olan “1960-1970’ li yıllarda kamp-karavan turizmi ile birçok yerli ve yabancı turiste hizmet vermiş bir şehirden bahsetmekteyiz. Şu an çok fazla ilgi görmemesinin sizce sebebi nedir?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 9. Soru 6’ya ait temalar tablosu.

Tema 1	Altyapı Eksikliği
Tema 2	Gelişen Ulaşım İmkanları
Tema 3	Tatil Merkezlerinin Değişmesi

Soru 6’ya katılımcılar tarafından verilen cevapların ilk 5 soruda verilen cevaplar ile örtüşmesi ve benzer temaların meydana çıkmasından dolayı “1960-1970’ li yıllarda kamp-karavan turizmi ile birçok yerli ve yabancı turiste hizmet vermiş bir şehirden bahsetmekteyiz. Şu an çok fazla ilgi görmemesinin sizce sebebi nedir?” sorusuna verilen cevapların ve temaların yorumlanmasına konunun tekrara düşmemesi açısından yer verilmemiştir.

4.1.7. Sizce Neden Eskisi Kadar İlgi Görmemekte? Bu Tablonun Sebebi Sizce Nedir?

Katılımcılara yöneltilen 7’inci soru olan “Sizce neden eskisi kadar ilgi görmemekte? Bu tablonun sebebi sizce nedir?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 10. Soru 7’ye ait temalar tablosu.

Tema 1	Yerel Halkın Etkisi
Tema 2	Kurum ve Kuruluşların Yeterli İşbirliğinde Olmaması
Tema 3	Reklam ve Tanıtımların Yetersizliği

Tema 1: Yerel Halk Etkisi: Katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda turizmin eskisi kadar rağbet görmemesinde önemli etkenlerden biri olarak yerel halkın özellikle çiftçilik ile ilgilenmesi ve ana gelir kaynağının çiftçilik olmasının turizmin gelişmesinin ilerleyişine katkı sağlamadığı dile getirilmiştir. Ayrıca yerel halkın turizme bakış açısının gelişmemesi de bir diğer etken olarak görülmüştür. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Akçakoca’da turizm ile ilgilenenlerin birbirine destek olmaması ve halkın bakış açısının farklı olması*
- *İnsanların turizm dışında gelir kaynaklarının olması (findıkçılık).*
- *Çiftçilikten para kazanılmaya başlayınca insanlar turizmi geri plana attı.*

Tema 2: Kurum ve Kuruluşların Yeterli İşbirliğinde Olmaması: Katılımcılara göre Akçakoca’da turizmin eskisi kadar ilgi görememesinin önemli nedenlerinden biri de resmi ve özel kuruluşların yeteri kadar iş birliği içinde bulunmamalarıdır. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Dernek eskiden daha faaldi. İş birliği yok.*
- *Turizm Tanıtma Derneği’nde gönüllü olarak çalışanların heveslerinin kırılması ve dernekte çalışanların gerekli eğitimi almayarak kendilerini geliştirememesi.*
- *Sorun kurumlar arası yeterli iş birliğinin olmaması.*
- *Üniversite, Belediye, Kaymakamlık, halk, işletmeciler birlik olamadı.*

Tema 3: Reklam ve Tanıtımların Yetersizliği: Belirlenen bu tema daha önceki 6 soruya benzer bir tema olması ve benzer cevapların yer almasından dolayı konunun tekrara düşmemesi açısından yer verilmemiştir.

4.1.8. Turizm Yatırımları Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? İlerleyen Zamanlarda Ne Gibi Bir Yol İzlenmeli?

Katılımcılara yöneltilen 8’inci soru olan “Turizm yatırımları hakkında ne düşünüyorsunuz? İlerleyen zamanlarda ne gibi bir yol izlenmeli?” sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 11. Soru 8'e ait temalar tablosu.

Tema 1	İşletme Yatırımlarının Yetersizliği
Tema 2	Alternatif Turizm Çeşitlerine Yönelme

Tema 1: İşletme Yatırımlarının Yetersizliği: Katılımcılar her ne kadar ilk dönemlerde turizm sektörü için yapılan faaliyet ve yatırımlardan memnun olsalar da daha sonraki dönemlerde turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için elzem olan turistik tesislerin yetersiz kaldığını ve bu konuda gerekli yatırımların yapılmadığını dile getirmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Her zaman yetersizdi. 50'li yıllardan bugüne kadar özellikle yatak kapasitesi gerektiği kadar arttırılmadı.*
- *Hizmet verecek tesisler var ama bu yetersiz.*

Tema 2: Alternatif Turizm Çeşitlerine Yönelme: Katılımcılar Akçakoca özelinde deniz-kum-güneş turizmi olarak bilinen eğlence ve dinlenme turizminden öteye geçemediğini bundan dolayı yeterli gelişimin sağlanamadığını dile getirerek Akçakoca'da yapılması mümkün ve turizmi canlandıracak alternatif turizm çeşitlerine yönelmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu tema ile ilgili verilen bazı cevaplar şu şekildedir:

- *Hafta sonları Akçakoca'ya "konseptli turizm" açılımının yapılması gerekmektedir.*
- *Deniz turizmi dışında yayla, şelale vb. alternatiflere yönelmeli.*
- *Konferans, panel gibi etkinliklerin yapılabileceği uygun ortamın sağlanması.*
- *Özellikle gençlerin eğlenceli vakit geçirebileceği alternatifler sunulmalı.*

4.1.9. Sizce Bundan Sonra Yapılması Gerekenler Nedir?

Katılımcılara yöneltilen 9'uncu soru olan "Sizce bundan sonra yapılması gerekenler nedir?" sorusuna verilen cevaplar neticesinde elde edilen temalar ve cevaplar şu şekildedir:

Tablo 12. Soru 9'a ait temalar tablosu.

Tema 1	Reklam – Tanıtım
Tema 2	İş birliği
Tema 3	Konaklamaya Yönelik Faaliyetler
Tema 4	Alternatif Turizm Faaliyetleri

Soru 9'a katılımcılar tarafından verilen cevapların ilk 8 soruda verilen cevaplar ile örtüşmesi ve benzer temaların meydana çıkmasından dolayı “Sizce bundan sonra yapılması gerekenler nedir?” sorusuna verilen cevapların ve temaların yorumlanmasına konunun tekrara düşmemesi açısından yer verilmemiştir. Yaşayan tarihlerin geçmişten bugüne turizm sektörünün içinde bulunmasından dolayı verilen cevapların çalışmanın sonuç ve öneri bölümünde tekrar değerlendirilerek Akçakoca için hazırlanacak olan alternatiflere bir bakış açısı olarak destek sağlayacağı düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

1947 yılında Türkiye turizmi henüz Ege ve Akdeniz kıyı kesimleri ile tanışmamışken turistik faaliyetlerde bulunan ve potansiyelinin belirlenmiş olan Akçakoca ilçesi Türk turizmi açısından önemli bir konuma sahiptir. Akçakoca ilçesinde belirlenen bu potansiyel Türkiye’de henüz Turizm Bakanlığı yokken kurulan ve 1970’li yıllara kadar oluşan yerli ve yabancı turist ihtiyacına cevap veren Turizm Derneği kurulmuştur. Fakat bu gelişimin daha sonraki yıllarda bilinçli olarak devam ettirilmemesinden dolayı ciddi bir gerileme olmuştur (Altanlar ve Akıncı, 2011, s.18).

Turgut (2021, s.59) *Akçakoca’nın Spor Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi* başlıklı çalışmasında Akçakoca’da alternatif turizm çeşitlerinden olan spor turizminin yapılması ve geliştirilmesi için bir engel olmadığını dile getirmiştir. Fakat çalışmada spor turizmi için gerekli altyapı ve üstyapı çalışmaları ile birlikte tesis yetersizliğinin spor turizminin gelişmesi önündeki en önemli engellerden biri olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Akçakoca’nın spor turizmi açısından zengin bir potansiyele sahip olduğunu belirtmiştir.

Mesci ve Öztürk (2017, s.80) *Akçakoca’nın Kırsal Turizm Eğilimleri ve Geleceğe Yönelik Öneriler* başlıklı çalışmalarında Akçakoca ilçesi için deniz-kum-güneş turizminin bir sonucu olan kısa süreli turizm faaliyetlerinin uzatılması amacıyla alternatif turizm çeşitlerine yönelmeni öneme değinmişlerdir. Bu kapsamda Akçakoca’nın henüz bozulmamış doğal yapısı, tarım ile entegrasyon ile birlikte agro-turizm, doğa ile bütünleşmenin sağlanması ve bölge kültürünün tanıtılması için kırsal turizm faaliyetlerinin Akçakoca’ya olası pozitif etkilerini dile getirmişlerdir.

Altanlar ve Akıncı (2007, s.28). *Akçakoca İlçesinin Ekoturizm Olanaklarının Değerlendirilmesi* başlıklı çalışmalarında benzer çalışmalar ile orantılı olarak deniz-kum-güneş turizmi dışında Akçakoca ilçesinin alternatif turizm çeşitlerine yönelme gereksinimine değinmişlerdir. Ayrıca mevsimlik turizm faaliyetlerinin Akçakoca taşıma kapasitesine zarar verdiğini, doğal yapısında bozulmalara yol açtığı bu sebepten dolayı turizm faaliyetlerinin dört mevsime yayılmasının önemine vurgu yapmışlardır.

Zengin ve Eker (2020, s.231) *Mağara Turizminin Akçakoca Turizmine Etkileri: Fakıllı Mağarası Örneği* başlıklı çalışmalarında Akçakoca’nın alternatif turizm çeşitlerine olan yatkınlığı ve potansiyeline değinirken özellikle mağara turizmi açısından ele aldıkları Akçakoca için önerilerde bulunmuşlardır. Çalışmada Fakıllı mağarasına ulaşım

imkanının geliştirilmesi, mağara turistleri için özel ulaşım seferlerinin düzenlenmesi, doğal çevreye zarar vermeden mağara çevresinin turistik bir alan çevrilmesi önerisinde bulunulmuştur. Ayrıca çalışma kapsamında Fakıllı mağarasında eksiklerin bulunması ve çevre düzenlemesinin hatalı yapılması sonucunda meydana gelen tahribata değinilmiştir.

Yapılan literatür çalışması sonucunda incelenen yukarıda ki çalışmalar ile yapılan bu çalışma arasında benzerlikler ve farklılıklar tespit edilmiştir. Yapılan incelemede elde edilen farklılık ve benzerlikler şu şekilde açıklanabilir;

- Benzerlikler: Akçakoca ile ilgili incelenen çalışmaların çoğunluğunda ve yapılan bu çalışmada özellikle Akçakoca ilçesinde turizm sektörünün yaz sezonu odaklı olduğu ve deniz-kum-güneş turizmine bağlı olduğu görülmüştür. Akçakoca’da turizmin yılın tamamına yayılması için gerekli çalışmaların eksik olduğu veya yetersiz kaldığı görülmüştür. Özellikle alternatif turizm çeşitleri açısından potansiyele sahip olan Akçakoca’da alternatif turizme yönelimin kısıtlı olduğu ve gerekli yatırımların yetersiz olduğu görülmüştür. Ayrıca turizm bölgeleri için vazgeçilmez olan tesisleşmenin yeterli düzeyde gelişmediği belirlenmiştir.
- Farklılıklar: İncelenen çalışmaların daha çok belirli konulara dikkat çekmesi ve daha kısıtlı alanlarda olması en önemli farklılıklardandır. Özellikle geçmişi ve günümüzü beraber inceleyen bir çalışmanın bulunmaması bu çalışmanın literatürde bulunan eksik noktayı tamamlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın geçmişten günümüze olan değişiklikleri incelemesi ve geçmişten günümüze yaşanan değişimi dikkate almasından dolayı elde edilen verilerin önemli eksikleri göz önüne çıkarabilecek yeterliliğe sahip olduğu düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında Akçakoca’nın turizm tarihi ile ilgili olarak araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Akçakoca’nın geçmişten bugüne turizme olan etkisinin belirlenmesi için kartopu örneklem yöntemi seçilmiştir. Bu kapsamda Akçakoca’da turizmin ilk başladığı dönemlerden günümüze kadar uzanan süreçte Akçakoca’da yaşayan ve turizm sektörüne direkt ve dolaylı olarak katılmış, geçmişten bugüne sektör ile Akçakoca hakkında bilgilere sahip olan referans bir kişi seçilmiştir. Kartopu örneklem yöntemi gereği bulunan referans kişinin yönlendirmesi ile diğer referans kişiler saptanmıştır. Saptanan kişiler ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak konu ile ilgili olarak belirlenen görüşme formu iletilerek veriler elde edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- Akçakoca'nın ilk turistik bölgelerden biri olması, coğrafi konumu ve metropol şehirlere olan yakınlığı, iklim ve coğrafyası ve turizmin ilk başladığı yıllardaki reklam ve tanıtım faaliyetlerinin Akçakoca turizmin gelişmesindeki en önemli noktalar olduğu belirlenmiştir.

Şekil 20. "Karadeniz Kıyılarında Bir Turizm Mucizesi" notuyla Akçakoca turizmini tanıtan dergi yazısı.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Türkiye’de turizmin yeni başladığı yıllarda konaklama imkanlarının henüz yeterli olmamasından dolayı Akçakoca’da ev pansiyonculuğu başlamıştır. Ayrıca ilk turizm derneğinin kurulması ile turizmin geleceğine yönelik bir adım atılmıştır.

Lokantalarda 5 liraya rahatça doyabilirsiniz

Her lokantada ağzınıza göre yemek vardır

Akçakoca'daki lokantalar arasında en iyileri: Ankara, Belediye, Iskele, Yeni Çarşak, Funda, Sahil, Doğu lokantalarıdır.

Ayrıca mesire yerlerinde, Canlı Balık Değirmeni, (burada, tatlı su balıklarını havuzda canlı seçer, pişirir, ücret olarak gönlünüzden koparı verirsiniz), Esentepe Hürriyet Tepesi, Köroğlu, Çınaraltı (Tonselli), Piknik (bu sonuncusu pidedir) Lokantaları vardır.

Akçakoca lokantalarında, bir kişi 5 liraya karınınızı doyurabilirsiniz. Akçakoca'nın birinci sınıf lokantalarının yemek listeleri şöyledir:

CORBALAR:

İklimbe corbası, mercimek, sebzeli, zobenli	30 Krs.
Haslama kuzu, haslama tavuk	175 ..
Haslama et, dil soğası	180 ..
Terbiye, bez, peçesi	185 ..
Döner kebap	150 ..
Kuzu fırın, kuzu fırın dolması, kızartma, pilav kızartma, pilav kızartma	190 ..
Tavuk dolması	170 ..
Taşkebabı patlıcan	200 ..
Rosto soğus	130 ..
Fırın köfte, kadımbudu	150 ..
Selçuk köfte, terbiye köfte	140 ..
Türlü, diğer dolması	150 ..
Kuru fasulye	100 ..
Aşkedir, fasulye	125 ..
Sis kebap, pırzola	200 ..
Kuzu sis, kuzu pırzola	225 ..
Bonfile	125 ..
İstir kebap	225 ..
Köfteli Beğendi	195 ..
Çerkez Tavuğu	200 ..
Kuru köfte, dalıyan köfte	140 ..
Maydanozlu köfte, kemir köfte	140 ..
Banyo	130 ..
Sis köfte, ızgara köfte	200 ..
Köftük	175 ..
Kuzu ciğer ızgara	80 ..
Soğuc	80 ..

KEKİLER:

Bira	200 ..
70 İle Yeni	1900 ..
35 İle Yeni	800 ..
70 İle Kulüp	1200 ..
35 İle Kulüp	900 ..
70 İle Votka	1800 ..
35 İle Votka	800 ..
Kavaklıdere 70 İle	300 ..
Kavaklıdere 35 İle	225 ..

OTELLER: Akçakoca'nın belli başlı otellerinden resimde solda Belediye Oteli, sağda Plaj Oteli görülmektedir. Bu otellerde, 2 kişi günde 10 lira yatak parası ödiyerek kalabilir.

Akçakoca'da evlerin çoğu pansiyondur

Akçakoca'da, turistlerin kalabileceği temizlikte muhtelif oteller, plaj evleri ve pansiyonlar mevcuttur.

Başlıca otelleri şöylece sıralayabiliriz:

BELEDİYE OTELİ: 18 oda, 63 yataklıdır. Tek yataklı odası yoktur. Çift yataklı odalarda, yatak başına 5,5 lira, 3 yataklı veya daha fazla yataklı odalarda yatak başına 5 lira alınır. Banyo 2,5 lira, duş 1 liradır. Alafranga tuvaleti vardır.

PLAJ OTELİ: 7 oda, 18 yataklıdır. Yatak başına 5 lira alınır. Banyo 2,5 lira, duş 1 liradır.

DENİZ PALAS: 10 oda, 20 yataklıdır. Yatak başına 5 lira alınır. Banyo 2,5 lira, duş ücretsizdir.

SAHİL PALAS: 6 oda, 13 yataklıdır. Yatak başına 5 lira alınır. Duş ücretsizdir.

ZÜMRÜT OTELİ: 6 oda, 16 yataklıdır. Yatak başına 5 lira alınır. Duş ücretsizdir.

5 LIRA BİR YATAK

Bunlardan başka yatak fiyatları, 4 lira olan Ankara Oteli, Sarıkaya Oteli, Merkez Oteli, Uğur Oteli, Emniyet Oteli, Aydın Oteli de vardır.

Pansiyonlara gelince, 42 ya-

Şekil 21. Akçakoca'da ev pansiyonculuğunun yapıldığı yıllara ait bir gazete kupürü.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Kurulan turizm derneğinin yapmış olduğu faaliyetler ile Akçakoca'nın tanınırlığı artmış ve derneğin turistler için hazırladığı faaliyetler, turizmin başlama dönemlerinde reklam açısından oldukça iyi bir etkinlik olmuştur.

Şekil 22. Turizm derneğinin ve Akçakoca turizminin önemini anlatan bir gazete kupürü.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Yapılan olumlu etkinliklerin yanında yabancı turist konusunda yeterli adımları atamayan Akçakoca'nın yerli turistlere yönelik bir destinasyona dönüşümü kaçınılmaz bir hal almıştır. Özellikle yabancı turistler ile iletişimin eksik kaldığı görülmüştür.
- Döneminde ulaşım imkanlarının kısıtlı olmasından dolayı turistlerin Akçakoca'ya ulaşabilmeleri ve Akçakoca'dan haberdar olabilmeleri için gazete reklamları ve ilanları yapılmıştır.

Akçakoca'ya nasıl gidilir?

İstanbul'dan 232 km., Ankara'dan 276 km., Düzce'den 38 km. mesafede olan Akçakoca, Ankara ve İstanbullulardan büyük rağbet görmekte ve bu rağbete layık olmak için küçük - büyük, kadın - erkek bütün Akçakoca'lılar, azami dikkati esirgememektedir. Akçakoca'ya gitmek için 2 yol vardır:

1 DENİZ YOLU: İstanbul'dan her hafta perşembe akşamı kalkan Cide postası, (Etrüsk veya Tiran vapuru) 8 saat sonra cuma sabahı erkenden Akçakoca'ya varır, pazartesi akşamı da, dönüşte Akçakoca'dan geçerek salı sabahı 9.00 da İstanbul'da olur. Vapur fiyatları birinci 71 lira, ikinci 49 liradır.

2 KARA YOLU: Otobüs, İstanbul'dan 12.5, Ankara'dan 12.5 liradır. Düzce'den her saat minibus veya otobüs vardır. Minibüste şahıs başına 4 lira, otobüste 3 lira, dolmuş taksidi 5 lira alınır.

Şekil 23. 1963 yılında turistlerin Akçakoca'ya nasıl ulaşacaklarını bildiren gazete kupürü.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Ulaşım konusunda Akçakoca özelinde turistler için otobüs seferleri hazırlanmıştır. Bu durumun Akçakoca'nın ulaşılabilirliğini ve tanınırlığını arttırdığı görülmüştür.

Şekil 24. Akçakoca ile Büyükşehirler arasında hazırlanan otobüs seferlerine ait görseller
1.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

Şekil 25. Akçakoca ile Büyükşehirler arasında hazırlanan otobüs seferlerine ait görseller
2.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Turizm sektörü açısından hayati önem taşıyan altyapı ve üstyapı yatırımlarının yeterli kadar olmadığı ve turistlerin ihtiyaçlarını karşılama konusunda ilk dönemlerde yeterli olan imkanların geliştirilmediği görülmüştür.

Elde edilen veriler incelendiğinde Akçakoca turizmi ile ilgili olarak gerekli bilgiler toplanmıştır. Katılımcıların vermiş olduğu bilgileri birkaç başlık altında incelemek mümkündür. Ele alınan bilgiler turizm sektörü ve Akçakoca özelinde incelenerek birtakım başlıklar halinde belirlenerek incelenebilir:

1. Olumlu Sonuçlar: Elde edilen bilgiler ışığında saptanan olumlu bilgiler;

- Akçakoca ilçesinin Türk turizm hareketliliğinin ilk başladığı noktalardan biri olması ile birlikte o dönemlerde yapılan stratejik planlamaların olumlu olduğu ve o dönemlerde yeterli olduğu,
- Turizm Bakanlığı'nın olmadığı dönemlerde Akçakoca'da kurulan Turizm Tanıtma Derneğinin yapılan en önemli hareket olduğu,
- Döneminde yerel halkın turizme bakış açısının olumlu olması neticesinde turistlerin rahat ve keyifli zaman geçirmek için Akçakoca'yı tercih etmelerinde referans olduğu,
- Turizm sektörünün henüz gelişme döneminde olduğu zamanlarda öngörülü davranılarak turistlerin ulaşımı için hazırlanan otobüs seferlerinin,
- Sanat ve müzik, siyaset ve basın camiasından önemli isimlerin Akçakoca'yı ziyaret etmelerine ön ayak olarak Akçakoca'nın reklamının yapılması,

Şekil 26. Akçakoca'yı ziyarette gelen ünlü tiyatrocu Behzat Butak ve ekibine ait bir gazete kupürü.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Turistlerin o dönemlerde hazırlanan etkinlik ve faaliyetlerden haberdar olmaları için yapılan anonsların döneminde oldukça yararlı bir faaliyet olduğu saptanmıştır.
- 2. **Olumsuz Sonuçlar:** Elde edilen bilgiler ışığında saptanan olumsuz bilgiler;
- Özellikle yaşanan Yugoslavya Harbi sonrasında yabancı turist çekiminde yetersiz kaldığı,
- Altyapı ve üstyapı yatırımların eksik kaldığı,
- Ulaşımın sadece karayolu ile sınırlı kalması,
- Deniz-kum-güneş turizminden ileriye geçememesi ve iklimsel sebeplerden dolayı yaz aylarının kısa sürmesi turizmin tüm yıla yayılamadığı saptanmıştır.
- Yabancı turistten ziyade yerli turistlere daha fazla önem vermeleri,

- Yabancı turistler ile iletişim kurma noktasında yaşanan eksikliklerin profesyonel olmayan yollardan halledilmesi Akçakoca turizmi açısından göze çarpan en önemli olumsuzluklar olarak göze çarpmaktadır.

Yapılan literatür çalışması, Akçakoca ile ilgili olarak yapılan araştırmalar ve katılımcılar ile yapılan görüşmeler neticesinde çalışmanın Akçakoca turizmine gerçek anlamda bir katkı sunabilmesi için çalışma sonucuyla ilişkili olarak bazı öneriler hazırlanmıştır. Hazırlanan öneriler şu şekildedir:

- Yerel yönetimin Akçakoca'nın turizm planlamasında yetersiz kaldığı ve bu durumun hazırlanan 2023 Turizm Stratejileri ile uyumlu yeni politikalarla giderilebileceği düşünülmektedir.
- Akçakoca'da bulunan turistik tesislerin yeni turizm hareketliliklerine uygun olarak yeniden dizayn edilmesi gerekmektedir.
- Akçakoca ilçesinde alternatif turizm türlerine yönelerek kısa olan yaz sezonu dışında da Akçakoca'da turistik faaliyetlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlanabilir.
- Tur operatörleri ve seyahat acenteleri ile yerel yönetim arasında protokoller geliştirilerek çevre illerde bulunan havayolları ile ülkeye gelen yabancı turistlerin Akçakoca'ya ulaşımının kolaylaştırılması sağlanabilir.
- Tur operatörleri ve seyahat acentelerinin Akçakoca ilçesinde konaklamalı turlarını sıklaştırmaları ve artırmaları için gerekli altyapı ve üstyapı çalışmalarının tamamlanması önemlidir.
- Yerel halkın özellikle tarımdan gelir sağlamasından dolayı turizm sektörünü ikinci plana atmasından dolayı yabancı yatırımların yapılması teşvik edilmelidir.
- Yaz sezonunda deniz-kum-güneş turizminin yanında özellikle deniz ile ilgili olan su sporları, dalgıçlık, sualtı fotoğrafçılığı gibi alternatif turizm türlerine yönelme konusunda çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- Özellikle akademi camiasının turizm veya diğer akademik disiplinler ile ilgili olarak yıl boyunca yapılacak kongre, sempozyum, çalıştay gibi bilimsel çalışmaların Akçakoca'da yapmak için girişimlerde bulunulmalıdır. Daha önceki yıllarda Öğrenci Değişim Programı ile Akçakoca'ya Gelen Amerikalı bir öğrenciye ait görsel aşağıda verilmiştir.

Şekil 27. Öğrenci değişim programı ile Akçakoca'ya gelen bir öğrenci ve Akçakocalıların etkileşimine ait bir görsel.

Kaynak: Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023).

<https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx>

- Yayla turizmi gibi dört mevsim turizm imkânı sunan alternatiflerin ön plana çıkması için gerekli altyapı ve üstyapı çalışmalarına yer verilebilir.
- Covid 19 salgını sonrasında kitle turizminin eski popülerliğini kaybetmesinden dolayı Akçakoca için eski bir turizm çeşidi olan kamp-karavan turizminin tekrar canlandırma çalışmalarının yapılması önemlidir.
- Akçakoca'nın yerli ve yabancı basında, özelliklede sosyal medya ortamında daha fazla tanıtımının yapılması ve yapılan bu tanıtımların hazırlanacak alternatif turizm türleri ile koordineli olarak yapılarak her kesime hitap eden bir destinasyon olduğu belirtilmelidir.

6. KAYNAKÇA

- Akçakoca Belediyesi (2023). *Akçakoca Tarihi*. 16.09.2022 tarihinde <https://www.akcakoca.bel.tr/akcakoca-tarihi> adresinden alındı.
- Akçakoca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (2015). *Akçakoca Tarihçesi*. 16.09.2022 tarihinde <http://akcakoca.meb.gov.tr/www/akcakoca-tarihcesi/icerik/126> adresinden alındı.
- Akçalı, A. A., ve Aslan, E. (2012). Tarih öğretiminin iyileştirilmesi yolunda alternatif bir yöntem: sözlü tarih. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 669-688.
- Altanlar, A. ve Akıncı, K. G., (2007). Akçakoca İlçesinin Ekoturizm Olanaklarının Değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 5(1), 25-41.
- Altanlar, A. ve Akıncı, K. G., (2011). Sürdürülebilir turizm planlaması için yöre halkı ve yerli turistlerin davranış ve beklentilerini anlamaya yönelik bir araştırma; Akçakoca örneği. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-20.
- Altundaş, Y. (2013). *Akçakoca İlçesinin Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce
- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö. ve Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenirlik: Kuramsal bir inceleme. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Arslan, E. (2022). Nitel Araştırmalarda Geçerlilik Ve Güvenirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (51), 395-407.
- Atsız, O. ve Kızılırmak, İ., (2017). Mardin'in doğal ve kültürel çekiciliklerinin destinasyon pazarlaması kapsamında incelenmesi. *Mukaddime*, 8(1), 25-41.
- Bakır, B. E. (2018). *Destinasyon Markalaşma Süreci: Akçakoca Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Bardakoğlu, Ö. (2011). *Turistik Ürün Bakımından Destinasyon Planlaması ve Pazarlaması Kapsamında İzmir Turizminin Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Model Çalışması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Budak, Ö., Kurt, M., Gülşen, N., Kartal Önemli, Z. ve Demir, U. (2010). Akçakoca Etnografik Kültür Envanteri. https://duzce.ktb.gov.tr/Eklenti/59378,akcakoca-etnografik-kultur-envanteri-kitabipdf.pdf?0&_tag1=7DE94E12F087ECC12118D326EC1ECCB778D97D1A.
- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management*, 21(1), 97-116.

- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Akçakoca Merkez Camii*. 03.06.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-208234/akcakoca-merkez-camii.html> adresinden alındı.
- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Aktaş Şelalesi*. 03.06.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-209267/aktas-selalesi.html> adresinden alındı.
- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Aktaş Şelalesi*. 03.06.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-236606/aktas-selalesi.html> adresinden alındı.
- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Bakanlık Belgeli Konaklama İşletmeleri*. 02.06.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-345451/konaklama-istatistikleri.html> adresinden alındı.
- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Kurugöl Kanyonu*. 14.02.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-211881/kurugol-kanyonu.html> adresinden alındı.
- Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). *Turizm İşletme Belgeli Tesisler*. 02.06.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/TR-212380/turizm-isletme-belgeli-konaklama-tesisleri.html> adresinden alındı.
- Ergün, T. (2023). *Balıkesir Kent Mutfağı ve Destinasyon Pazarlamasına Etkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Erşahin, E. (2021). *Akçakoca İlçesinde 2019 Yılında Yaşanan Sel Felaketinin Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilecik.
- Gedik, Y. (2021). Turizm sektöründe destinasyon pazarlaması: Eğilimler, destinasyon pazarlama stratejileri ve destinasyon pazarlamasında karşılaşılan zorluklar üzerine kavramsal bir çerçeve. *Journal Of Tourism Intelligence And Smartness*, 4(2), 117-139.
- Gür, C. (2019). *Dünyada ve Türkiye’de Yaşanan Krizlerin Turizm Sektörüne Etkileri ve Çözümleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hosany, S., Ekinci, Y. ve Uysal, M., (2006). Destination image and destination personality: An application of branding theories to tourism places. *Journal Of Business Research*, 59(5), 638-642.
- Akçakoca Kaymakamlığı (2023). *Akçakoca Turistik Değerler Haritası*. 08.03.2023 tarihinde <http://www.akcakoca.gov.tr/genel-turizm> adresinden alındı.
- Akçakoca Günlükler Blog (2023). *Akçakoca Haritası*. 08.03.2023 tarihinde <https://akcakocagunlukleri.blogspot.com/2011/03/akcakocanin-koyleri.html> adresinden alındı.
- T.C. Düzce Valiliği (2023). *Fakıllı Mağarasına Ait Görsel*. 09.03.2023 tarihinde (<https://duzce.csb.gov.tr/fakilli-magarasi-bolgesi-dogal-sit-alani-tescili-duyuru-381042>) adresinden alındı.
- Facebook. Akçakoca Eski Fotoğrafları Grup Sayfası (2023). 04,11,2023 tarihinde <https://m.facebook.com/groups/688727517840078/?ref=share&mibextid=IURqYx> adresinden alındı.

- İlban, O. M. (2004). *Destinasyon Pazarlamasında Marka İmajı ve Seyahat Acentelerinde Bir Araştırma*. Yayınlanmamış doktora tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Jayawardena, C. (2002). Mastering Carribean tourism. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 14(2), 88-93.
- Karagöz, A., (2019). *Bölgesel Kalkınmada Turizm Girişimciliğinin Rolü: Akçakoca Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kavacık, M., Zafer, S. ve İnal, M. (2015). Turizmde destinasyon markalaması: Alanya örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (39), 169-192.
- Kulualp, H. G. ve Karadağ, D. (2019). Davranış bilimleri açısından halkın turizmin gelişimini desteklemeye yönelik algısını etkileyen faktörler: Akçakoca örneği. *Journal Of Management And Economics Research*, 17(1), 40-62.
- Mesci, M., & Öztürk, E. (2017). Akçakoca'nın Kırsal Turizm Eğilimleri ve Geleceğe Yönelik Öneriler. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(3), 73-82.
- Naldan, F. (2012). *Akçakoca'dan Bir Grup Ev Mimarisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi üniversitesi sosyal bilimler dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özel, Ç. H. (2014). Turizmin sosyo-kültürel boyutta ortaya çıkardığı etkilerin incelenmesi: Marmaris örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 42(0), 57-68.
- Sanay, Y. (2017). *Elektronik Turizm Pazarlamasında Güncel Yaklaşımlar ve Sosyal Medyanın Turistlerin Destinasyon Seçimi Üzerindeki Etkileri ve Analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sarı, B. D. (2022). *Profesyonel Turist Rehberlerinde Verimlilik: Ölçek Geliştirme Çalışması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- T.C. Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2017). *Düzce Prestij Kitabı*. Düzce: Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. 28.04.2023 tarihinde <https://duzce.ktb.gov.tr/Eklenti/59100,duzce-prestij-kitabipdf.pdf?0&tag1=985E23CB9E7304775BF8B2AD92BF50ECE67F0358> adresinden alındı.
- T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 9. Bölge Müdürlüğü (2013). *Düzce İli Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023 (2013)*. 24.06. 2023 tarihinde <https://docplayer.biz.tr/4988782-Duzce-ili-doga-turizmi-master-plani-2013-2023.html> adresinden alındı.

- Turgut, F. (2021). Akçakoca'nın Spor Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Journal of Academic Tourism Studies*, 2(1), 45-60.
- TÜRÇEV (Türkiye Çevre Eğitim Vakfı). (2023). *Mavi Bayrak Türkiye*. 06.12.2022 tarihinde http://www.mavibayrak.org.tr/tr/plajDetay.aspx?plaj_refno=1020 adresinden alındı.
- Türkeri, G. (2014). *Destinasyon Aidiyeti Oluşturulmasında Destinasyon İmajının ve Kişiliğinin Rolü: Kış Turizmi Örneği (Palandöken Kayak Merkezi)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Türkiye Kültür Portalı (2021). *Akçakoca Merkez Camii-Düzce*. 11.05.2023 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/TurizmAktiviteleri/akcakoca-merkez-camii> adresinden alındı.
- Türkiye Kültür Portalı (2021). *Akçakoca Tarihi Evleri-Düzce*. 11.05.2023 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/akcakoca-tarihi-evler> adresinden alındı.
- Türkiye Kültür Portalı (2021). *Ceneviz Kalesi-Düzce*. 11.05.2023 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/akcakoca-ceneviz-kalesi> adresinden alındı.
- Türkiye Kültür Portalı (2021). *Çayağzı Köyü Orhangazi Camii-Düzce*. 11.05.2023 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/gezilecekyer/tarh-orhangaz-cam> adresinden alındı.
- Wang, Y. (2011). Destination marketing and management: Scope, definition and structures. In *Destination marketing and management: Theories and applications*. Wallingford UK: CABI, pp. 1-20.
- Yağar, F. ve Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yuan, Y. L. ve Ho, C. I. (2015). Rethinking the destination marketing organization management in the big data era. *ASE BD&SI '15: Proceedings of the ASE BigData & SocialInformatics*. October 07-09, 1-5.
- Zengin, B. ve Eker, M. (2020). Mağara Turizminin Akçakoca Turizmine Etkileri: Fakıllı Mağarası Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 220-233.

7. EKLER

7.1. EK 1: GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Konusu: Akçakoca Turizm Tarihinin Yaşayan Tanıkların Görüşleri Kapsamında Değerlendirilmesi

Sayın Katılımcı

Düzce Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi olarak öğrenim görmekteyim. “*Akçakoca Turizm Tarihinin Yaşayan Tanıkların Görüşleri Kapsamında Değerlendirilmesi*” adlı yüksek lisans tezimin araştırma süreci, aşağıda bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar doğrultusunda gerçekleşmiş olacaktır. Vereceğiniz cevaplar, sadece bu tez çalışmanın araştırma bölümünde bilimsel amaçla kullanılacak olup kişisel bilgileriniz başka amaçlarla ve/veya farklı yerlerde kesinlikle kullanılmayacaktır. Araştırmaya sağladığınız katkılar için teşekkür ederiz.

Yüksek Lisans Öğrencisi: Tuba HOŞCA

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Muammer MESCI

Demografik Soru: Bize kendinizden bahseder misiniz?

Soru 1: Akçakoca’nın geçmişten günümüze bu kadar öne çıkmasının nedeni nedir?

Soru 2: Akçakoca’da ki ilk turizm hareketlerinden bahseder misiniz?

Soru 3: 1952 yılında daha Turizm Bakanlığı kurulmamışken Akçakocalı büyüklerimiz Turizm Tanıtma Derneği’ni kurmuşlar ve hala faaliyetlerine devam etmektedir. O yıllarda yapılmış olan böyle bir girişimin etkilerinden bahseder misiniz?

Soru 4: Akçakoca’ya ağırlıklı olarak yerli turistler gelmekte. Az bir sayı da olsa yabancı turistlerinde tatil güzergahlarında bulunmakta. Sizce bu sayı neden düşük?

Soru 5: 1960-1970’li yıllardan itibaren hem yerli hem de yabancı birçok turisti ağırlayan şehrimizde yabancı dil ile ilgili nasıl sorunlar yaşadınız? Bu süreç nasıl ilerledi?

Soru 6: 1960-1970’li yıllarda kamp-karavan turizmi ile birçok yerli ve yabancı turiste hizmet vermiş bir şehirden bahsetmekteyiz. Şu an çok fazla ilgi görmemesinin sizce sebebi nedir?

Soru 7: Sizce neden eskisi kadar ilgi görmemekte? Bu tablonun sebebi sizce nedir?

Soru 8: Turizm yatırımları hakkında ne düşünüyorsunuz? İlerleyen zamanlarda ne gibi bir yol izlenmeli?

Soru 9: Sizce bundan sonra yapılması gerekenler nedir?

Soru 10: Son olarak eklemek istedikleriniz neler?

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Tuba HOŞCA

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Düzce Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	2023
Lisans	Düzce Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	2020
Lise	Selimiye Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2016